ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Влада – Радам!

Голос України

№ 234 (1984) ♦ Субота, 5 грудня 1998 року ♦ Ціна договірна

На цьому тижні

Верховна Рада подолала *вето Президента на закон «Про порядок встановлення ставок податків і зборів (обов'язкових платежів, інших елементів податкових баз), а також пільг з оподаткування».*

У першому читанні прийнято закон *«Про джерела фінансування дорожнього господарства України».*

Почався розгляд законопроекту *«Про Державний бюджет України на 1999 рік».*

Щеглов, якому можна довірити свою голову

Persona grata

12

В зоні вірменської трагедії

Суспільство

7

Які вони слова знають!

Дошка пошани

— Чув? На Заході вважають, що в нас віртуальна економіка!

— Ба!

4

Завтра — Свято Збройних сил України

Один день капітана Джури

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Власне, Юрій Гольцев ще не капітан. Він старший лейтенант, командир взводу розвідки Укрбату, що базується під Мостаром (Боснія та Герцеговина). Але «капітан» у даному разі не звання, а щось більше, так само, як і транскрипція Юра — Джура. Коли БРДМ Гольцева з'являється у гірському селі і люди аплодують: «Капітан Джура приїхав!» — це звучить справжнім компліментом Україні, і нинішній, і ще козацькій, з її джурами та кошовими. І коли в тому самому селі вчителька розказує про Україну дітям, їм теж усе ясно, бо вони знають капітана Джуру! Серби, котрі тут живуть, вельми схожі на нас. А бути особливим серед схожих — нелегко. Але Гольцев —уміє. Він, кажуть, таким сюди й приїхав, ніби зовсім не гість, а свій. Тому-то день нашого знайомства для Гольцева був нерядовим: він показував «територію» своєму наступникові, старшому лейтенантові Ігорю Чередниченку, який служитиме тут наступні півроку.

(Закінчення на 9-й сторінці.)

Одещина зустрічає голову парламенту

4 грудня Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко розпочав робочу поїздку до Одеської області. Він узяв участь у виїзній сесії Одеської обласної ради. Обговорювалися актуальні проблеми аграрного сектора економіки й соціального розвитку села. Олександр Ткаченко також відвідає ряд сільськогосподарських об'єктів.

Докладну розповідь про перебування Голови Верховної Ради України на Одещині газета опублікує в наступних номерах.

Офіційно

Повідомлення для ЗМІ

У середу 2 грудня о 15-й годині за місцевим часом у районі Базеля швейцарськими прикордонними властями у зв'язку з порушенням законодавства щодо порядку в'їзду до країни був затриманий громадянин України, народний депутат України Лазаренко Павло Іванович, який під час перетину кордону пред'явив паспорт Панами на його ім'я. Відповідну інформацію було надано Посольству України у Швейцарії компетентними органами країни і підтверджено Посольством Швейцарії в Україні.

Згідно з положенням Віденської конвенції про консульські зносини, Посольство України у Швейцарії надіслало ноту до Федерального департаменту закордонних справ Швейцарської Конфедерації із запитом щодо зустрічі чи телефонної розмови консульського працівника із затриманим. Питання про таку зустріч пророблюється. Як повідомили швейцарські компетентні органи, прохання з боку затриманого про зустріч з представниками Посольства України не надходило.

Управління інформації МЗС України.

Продовження теми на 5-й стор.

Конкурс листа

Переможець — лідер молоді

За підсумками жовтня і листопада переможцем конкурсу «Лист на першу сторінку» став **Вадим Гладчук**, лідер об'єднання «Молодь — надія України» із Києва («ГУ» від 26.11.98 р.).

Вітаємо Вадима з присудженням йому премії (100 гривень).

Конкурс листа триває. Не забувайте, шановні читачі, надсилати в редакцію паспортні дані, ідентифікаційний номер.

Пишіть, як казав класик, «коротко, сильно і страшно»!

ПЕРЕДПЛАТА-99

«Голос України» проводить серед своїх передплатників розіграш «Лотереї «ГУ»-99». Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на рік або півроку, треба надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Лотерея «ГУ»-99». Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

74. Київській фірмі «КІНЕТІК» (генеральний директор Сергій Коноваленко) — м'ячі фірм «GALA» (волейбольний та баскетбольний), «MITRE» (футбольний, такими грають в англійській Прем'єр-лізі); набір для тенісу фірми «TRETORN».

75. Ямпільському (Вінницька обл.) приладобудівному заводу (директор Віктор Мазур) — газовий побутовий лічильник.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Спробуйте і виграйте!

Міжнародний день добровольців *в ім'я економічного та соціального розвитку*

Початок відступу *німецько-фашистських військ під Москвою (1941 р.)*

1917 року *в Києві відкрито Українську академію мистецтв*

1878 року *народився поет Олександр Олесь*

67-річчя *від дня народження письменника Григора Тютюнника*

1971 року *в Буенос-Айресі (Аргентина) відкрито пам'ятник Тарасові Шевченку*

195 років тому *народився поет Федір Тютчев*

05. 12.

Вітаємо захисників Вітчизни!

У номер

✔ Донецьк

Пенсію — вчасно, але натурою

У 13 магазинах можуть отримати продукти в рахунок пенсії пенсіонери Горлівки. З часу запровадження такої форми розрахунків торговельні підприємства реалізували товарів на 350 тисяч гривень. Асортимент формується з продукції, переданої підприємствами в рахунок платежів до Пенсійного фонду. За розпорядженням міської влади продукти відпускають пенсіонерам за цінами, на 10 відсотків нижчими від цін виробника. Така новація дає можливість «отоварити» пенсію, виплата якої затримується на три місяці.

✔ Ковель

Канікули мимоволі?

На п'ятій сесії Ковельської міськради Волинської області розглядалося і питання «Про призупинення діяльності навчальних закладів міста». Справа в тім, що уряд та область заборгували освітянам міста мільйон 490 тис. грн., що поставило навчальні заклади перед проблемою їх закриття. Міські депутати прийняли звернення до Президента і Прем'єр-міністра України, в якому попередили керівників держави: якщо не буде виконано їхні вимоги, то наступна сесія міськради прийме рішення про призупинення діяльності окремих галузей бюджетної сфери у зв'язку з відсутністю коштів на їх утримання. Чи почує Київ ультиматум Ковеля?

✔ Чернігів

Що в нас і як?

Керівники, співробітники 25 угорських фірм провели ділові зустрічі в Чернігові з головою облдміністрації Михайлом Каскевичем, представниками місцевих ділових кіл. Мета візиту — встановлення взаємовигідного співробітництва, знайомство з напрямами роботи придеснянського бізнесу, відкриття спільних підприємств. Чим завершиться розвідка угорських підприємців — побачимо.

✔ Київ

Переговори виявилися плідними

Міністр закордонних справ України Борис Тарасюк провів низку зустрічей з колегами з Норвегії, Казахстану і Туркменистану в Осло (Норвегія). Тут відбулося засідання Ради міністрів закордонних справ країн ОБСЄ.

На зустрічах обговорювалися конкретні проекти економічного співробітництва у сфері енергетики, сільському господарстві, суднобудуванні, а також перспективи розвитку двостороннього співробітництва держав. Зокрема, питання підготовки візитів до Києва (уже до кінця цього року) Президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва і Президента Туркменистану Сапармурата Ніязова.

Фотофакт

У Київському Молодому театрі відбувся благодійний вечір, приурочений до Міжнародного дня інвалідів.

Восьмирічний Олексій Годомський прийшов на благодійну акцію разом з мамою Ольгою.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Дайте нам можливість заробити

Люди, з якими цього разу довелося зустрітися Голові Верховної Ради України Олександрові Ткаченку, клопоталися не за поблажливі співчуття до себе, не за милостиню, а за можливості самореалізуватися у викривлено черствому суспільстві. Представники громадських організацій інвалідів, подякувавши главі парламенту за увагу до їх проблем і болю, звернулися до вищого законодавчого органу держави з проханням зберегти передусім пільги в оподаткуванні підприємств, на яких працюють люди з фізичними вадами. Скажімо, всі підприємства Українського товариства сліпих і глухих, котре діє вже 65 років і нині згуртувало 60 тисяч не розбалуваних долею людей, практично простоюють і через податковий пресинг стали нерентабельними. Тисячі чоловік опинилися без роботи. Під час відвідин виставки продукції, виробленої цими підприємствами, Президент України запевнив, що пільги для інвалідів буде збережено. Тепер вони прийшли до парламенту, сподіваючись, що депутати владнають це законодавчо. «Ми не вимагаємо грошей від держави, дайте нам можливість їх заробити, — наголошували присутні. — На жаль, нас слухають лише раз на рік — у день 3 грудня».

Представники громадських організацій інвалідів також торкнулися проблем розвитку інвалідного спорту, пенсій і субсидій на оплату помешкань. Заступник голови Комітету ВР у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Валерій Сушкевич (цю людину на колясці не можна не примітити серед депутатів) наголосив, що в проекті держбюджету-99 уряд виділив на інвалідів лише 110 млн. грн., що становить 4,2% від потреби. За його словами, вже досягнуто домовленості з бюджетним комітетом про збільшення асигнувань. «Антисоціальним» назвав В. Сушкевич один із антикризових законопроектів, котрий передбачає знищення фонду соціального захисту. Депутат висловився за потребу залучати громадські організації до розробки законів з проблем інвалідів.

Ніхто не має права забувати

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко підкреслив, що про цих людей ніхто не має права забувати й запевнив: під час розгляду держбюджету-99 парламент «з максимальними можливостями врахує висловлені пропозиції». Голова парламенту також пообіцяв, що зустрінеться з Прем'єр-міністром з приводу фінансування заводу протезів та госпіталю інвалідів ВВВ. Водночас голова парламенту наголосив, що нинішня ситуація «скрутна і далеко непроста». «Бюджет повинен максимально вишукати можливості, як поповнити доходну частину бюджету, а розділити ми завжди зуміємо», — сказав Олександр Ткаченко. За його словами, серед пропозицій стосовно наповнення державної казни є багато «суто популістських» від депутатів, котрі хочуть видати себе за «батьків і матерів парламенту». «А чи справді вони реальні?» — риторично запитав Голова Верховної Ради.

Юліана ШЕВЧУК.

Звернення Верховної Ради України з нагоди Міжнародного дня інвалідів

У суспільстві є система соціального захисту

3 грудня під егідою ООН відзначався Міжнародний день інвалідів.

Перші дійові кроки молодої Української держави по створенню власного правового поля відбулися саме з прийняттям у березні 1991 року Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», яким гарантовано їм рівні з усіма іншими громадянами можливості для участі у всіх сферах життя суспільства, створення необхідних умов, що дають можливість інвалідам вести повноцінний спосіб життя відповідно до індивідуальних здібностей та інтересів. Створюючи відповідну законодавчу базу, держава намагається цивілізовано будувати свої взаємини з громадянами, чий фізичний або психічний стан не дає їм змоги самостійно та всебічно дбати про своє здоров'я. У суспільстві функціонує система соціального захисту населення, виплачуються, хоч і не завжди вчасно, пенсії, працює служба соціальної допомоги вдома, утримуються за кошти державного та місцевих бюджетів будинки-інтернати для людей похилого віку та інвалідів, діють різні благодійні товариства, підтримується діяльність громадських організацій інвалідів та ветеранів.

У той же час на тлі перелічених добрих справ, намірів і прагнень на нинішньому етапі свого розвитку наше суспільство не в змозі підняти соціальний захист інвалідів та допомогу їм на належний рівень вимог сьогодення. І як наслідок — житлово-побутові умови неповносправних людей залишаються невирішеними й не співвідносяться зі ступенем та особливостями інвалідності конкретних хворих, стан впровадження безбар'єрної архітектури з метою доступу інвалідів до соціальної інфраструктури теж не зазнав якісних змін і не відповідає стандартним правилам забезпечення рівних можливостей для інвалідів, затвердженим резолюцією Генеральної Асамблеї ООН.

Велике занепокоєння викликає становище психічно хворих інвалідів, зокрема в тих сім'ях, де батьки-пенсіонери опікуються дорослими дітьми-інвалідами, які через бідність, соціальну невлаштованість, а інколи й упереджене ставлення громадськості конче потребують особливої уваги в такий скрутний час. Нестерпним для більшості цих людей, які ледве зводять кінці з кінцями, є те, що мізерний розмір їх пенсій вкрай недостатній навіть для елементарного існування. Ці знедолені наші співвітчизники менше за всіх вимагають і більше за всіх потребують.

Але вони не скаржаться на життя, хоча для них воно є нabагато важчим. Навпаки, скривджені долею, вони не зламалася, не здалися, а прикладом свого щоденного героїчного буття показують усім нам, на що здатна людина, котра сильна духом. Згадаємо хоча б наших спортсменів-інвалідів, які тільки за останній рік завоювали 71 медаль, зокрема: на зимових Параолімпійських іграх у Нагано — 3 золотих, 2 срібних, 4 бронзових, на чемпіонатах світу — 8 золотих, 14 срібних, 14 бронзових; на чемпіонатах Європи — 12 золотих, 9 срібних, 5 бронзових. При цьому встановлено 5 рекордів світу, з яких 3 — з легкої атлетики, 2 — з плавання.

Отже, нині вести мову про всебічну інтеграцію інвалідів у суспільство як про реальний факт передчасно.

Звичайно, не варто сподіватися, що в умовах важкої економічної кризи, в якій перебуває наша держава, можливо швидко підняти загальний рівень життя інвалідів.

Але завжди характерною ознакою високої цивілізації було уважне, милосердне ставлення суспільства саме до немічних — інвалідів, людей похилого віку, дітей. Адже такі вічні моральні категорії, як доброта, людяність, розуміння та співчуття, не вимагають будь-яких матеріальних витрат. Для цього достатньо тільки щирого бажання допомогти.

Безперечно, у полі зору Верховної Ради України як вищого законодавчого органу влади перебуває процес подальшого вдосконалення правової бази щодо розв'язання проблем інвалідів — готуються до другого читання законопроекти про психіатричну допомогу; про гуманітарну допомогу, що надходить в Україну; опрацьовується нова редакція Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». Варто підкреслити, що лейтмотивом цих законопроектів, основною їх ідеологією має бути насамперед соціальна спрямованість.

Україна набула членства в Раді Європи за умови, якщо вона приведе у відповідність з європейськими стандартами низку існуючих законів та прийме понад 30 нових, що сприятиме реальному входженню нашої держави до правового простору цієї організації.

А тому надзвичайно актуальним у контексті розв'язання питання гармонізації законодавства України з правовими системами Ради Європи, Європейського союзу тощо є приєднання України до Угоди «Про ввіз матеріалів освітнього, наукового і культурного характеру» від 22 липня 1950 року в частині, що стосується вирішення проблем інвалідів, зокрема сліпих.

Сьогодні, в Міжнародний день інвалідів, ми ще раз звертаємося до сумління і совісті не тільки тих, хто зобов'язаний за службовим станом дбати і піклуватися про інвалідів, але й до усіх людей доброї волі —давайте вс і разом розв'язувати насущні проблеми інвалідів, керуючись принципами гуманізму і справедливості. Озирніться навколо — і обов'язково знайдете того, хто чекає на вашу доброту та допомогу!

Давайте створимо для скривджених долею братів і сестер наших рівні можливості, хай відчують, що вони такі самі, як і ми. Адже вони того варті.

Київ, 3 грудня 1998 року.

Шахтарі погрожують самоспаленням

Парламентська хроніка

Вечірнє засідання 3 грудня

Цього дня, який водночас є Міжнародним днем інвалідів, Верховна Рада України вперше в своїй історії прийняла відповідне звернення і постанову про соціальний захист таких людей. Адже, як зауважив заступник голови Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Валерій Сушкевич, на наступний рік заплановано профінансувати потреби інвалідів на 4,3 відсотка, а у поточному році виділено коштів у 5 разів менше. На його думку, сьогодні годі навіть й думати про скасування пільг для цих людей, оскільки на 37 гривень пенсії і здоровій людині прожити важко.

Власне, сьогодні важко всім. Однак, схоже, урядовці не вельми поспішають виконувати закони, зокрема «Про індексацію грошових доходів населення». Як відомо, парламент минулого скликання не тільки прийняв цей закон, а й зумів подолати вето глави держави. Нагадую: коли інфляція перейшла межу у 5 відсотків, уряд повинен проіндексувати доходи громадян. Рівень інфляції за 10 місяців 1998 року сягнув позначки 111,3 відсотка. Народні депутати доручили Генеральній прокуратурі виявити винних і притягти їх до відповідальності за невиконання закону.

Верховна Рада того ж дня внесла ряд поправок до закону про оцінку майна, майнових прав та професійну діяльність, запропонованих Президентом України.

Народних обранців давно тривожить ситуація, що склалася у Луганській області. Як наголосив перший заступник голови Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією Віктор Кочерга, ситуація виходить з-під контролю. Він зачитав дві заяви, які надійшли на адресу комітету. Доведені до відчаю невиплатами зарплатні, шахтарі погрожують самоспаленням, якщо не буде видане зароблене ними.

Народні депутати прийняли постанову, якою зобов'язали Кабінет міністрів вжити невідкладних заходів щодо погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат.

Народні обранці створили спеціальну комісію для доопрацювання проекту Господарського кодексу України.

Сесія відхилила проект постанови, підготовлений Володимиром Моісеєнком, про утворення тимчасової слідчої комісії за фактом порушення Конституції України державними діячами та службовими особами під час організації та проведення навчань Військово-морських Сил «Сі бриз».

Володимир КОРОЛЮК.

Про цих людей не треба забувати

Конгрес української інтелігенції Національна Рада

Президентові України Л. Д. Кучмі

Вельмишановний Леоніде Даниловичу!

23 березня 1998 р. під час Вашої зустрічі з керівництвом СПУ Вами було дане розпорядження, широко опубліковане в засобах масової інформації, про вирішення питання щодо присвоєння імен видатних діячів української культури — Олеся Гончара —Дніпропетровському університету та імені Івана Огієнка — Кам'янець-Подільському університету.

Українська громадськість, яка безліч разів порушувала це питання у пресі, з великою радістю сприйняла те розпорядження. На жаль, певні структури не мають наміру його виконувати, попри те, що в обох випадках є позитивне рішення Міністерства освіти України, так само як є клопотання про присвоєння імені Олеся Гончара і від керівництва, вченої ради Дніпропетровського університету. Гальмом, одначе, стосовно Дніпропетровського університету є позиція частини депутатів міської ради. Як цинічно висловився один з депутатів, «ну и что, что Гончар окончил Днепропетровский университет; я тоже его окончил, следовательно, тоже имею право на увековечение». Ілюструємо це на доказ того, що на депутатському рівні, на який спустила дане питання держадміністрація, воно ніколи не може бути вирішене.

А що стосується Кам'янець-Подільського університету, то за ситуації, коли вчена рада розподілила свої голоси рівно наполовину під час розгляду питання про присвоєння імені І. Огієнка, вирішальну роль відіграє там негативне ставлення до цього ректора даного навчального закладу.

Вельмишановний Леоніду Даниловичу!

Ближчим часом (5—7 грудня) Дніпропетровський університет відзначає своє 80-річчя. Переконливо Вас просимо, виявивши державницьку волю, повернутися до свого розпорядження від 23 березня 1998 р. і поставити нарешті крапку в порушеному тут принциповому питанні, бюрократична тяганина довкола якого триває вже кілька років.

Сподіваємося на невідкладність Вашого втручання стосовно вшанування визначних синів України, які зробили величезний внесок у досягнення її державної незалежності.

З повагою
Ю. МУШКЕТИК, голова Спілки письменників України;
І. ДРАЧ, голова Української Всесвітньої координаційної ради та Конгресу української інтелігенції, народний депутат України;
П. КОНОНЕНКО, директор Інституту українознавства;
А. ПОГРІБНИЙ, голова Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Г. Ващенка;
М. БЄЛІКОВ, голова Спілки кінематографістів України;
Д. ПАВЛИЧКО, народний депутат України.

«Переяславський синдром» діє?

або Хто гальмує перейменування університету

Дайджест

Університет народився 1918 року в Українській державі. До речі, університет і Олесь Гончар —ровесники! Отже, як це природно було б — ювілейного року поєднати їх ореолом української слави! Є в Україні університети імені Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Григорія Сковороди, Василя Стефаника. То як же гарно сяятиме в цьому ряду ім'я Всесвітнього Інтелектуала Олеся Гончара!

То хто чи що гальмує перейменування університету нині? Чому бракує волі й свідомості, аби остаточно відкинути старе й дати дорогу новому? Ось як звучить це у Олеся Гончара: «Хто ти? Чи справді вичавив із себе тоталітарного раба, чи здатен відстояти себе як людину, відстояти завтрашній день своєї згорьованої, прекрасної України?»

Марія ЗОБЕНКО, член Спілки письменників України.
«Днепропетровская правда», 5 листопада 1998 року.

***P. S.** Коли цей матеріал вже був підготовлений до друку, стало відомо, що на черговій сесії (Дніпропетровської міської ради. — **«ГУ»**) питання щодо присвоєння університету імені О. Гончара знову «не набрало потрібної кількості голосів».*

Екозакони не рятують від катастроф
Поки що

Причина повеней — вирубка лісів?

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (голова Юрій Самойленко) на прес-конференції оприлюднив підсумки екологічних слухань, присвячених проблемам регіональної політики.

Юрій Самойленко наголосив, що пріоритет та фінансову підтримку мусять мати заходи, які пов'язані з попередженням екологічних катастроф, а не з ліквідацією їх наслідків. А для цього потрібно посилити законодавчу базу стосовно регіональної екологічної політики. Зокрема, врегулювати питання участі органів регіонального самоврядування у формуванні та реалізації екологічних програм. Встановити пільги для підприємців, які займаються природоохоронною діяльністю. А саме: на 100 відсотків звільняти від сплати податків переробників відходів і на 50 — користувачів відходної сировини. Юрій Самойленко відзначив високу екологічну свідомість населення.

На думку народних депутатів, ратифікація «Конвенції про доступ громадськості до екологічної інформації та правосуддя» є нагальним питанням сьогодення. Актуальним залишається і прийняття законів про зони надзвичайних ситуацій та систему екологічного моніторингу.

Члени комітету висловилися щодо причин повеней у Закарпатті. Однією з них Юрій Самойленко назвав вирубку лісів. Заступник голови комітету Орест Фурдичко, посилаючись на десятилітні наукові дослідження, оперував цифрами. За підсумками державного обліку лісів області, з 1988 року їх площа збільшилася на 7 тис. га, а лісистість території області становить 50 відсотків. Отже, на його думку, висновки про те, що причиною інтенсифікації стихійних явищ, зокрема катастрофічного паводку 6—7 листопада, є надмірна лісоексплуатація, не коректні. Втім, про всі причини говорити передчасно, їх оприлюднять після ретельних наукових досліджень.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Чи «закопають» нас інвестиції?

Ранкове та денне засідання 4 грудня

Проект постанови про утворення тимчасової спеціальної комісії для опрацювання Господарського (комерційного) кодексу сесія детально обговорила напередодні. Представники фракцій НРУ та НДП внесли істотне доповнення: щоб утворювана комісія одночасно доопрацьовувала два кодекси — і Цивільний, і Господарський, узгодивши їх основні положення. Сесія прийняла постанову саме у такій редакції.

З другого питання порядку денного — обговорення проекту постанови про внесення змін і доповнень до Положення про Спеціальну контрольну комісію Верховної Ради з питань приватизації, сесія згоди не дійшла.

Третє питання у порядку денному формулювалося так: угоди про розподіл продукції. Йшлося про регулювання відносин держави та іноземних інвесторів при розвіданні та розробці сировинних ресурсів України і розподілі прибутків від цієї діяльності. Закон виписано з урахуванням світового досвіду, було сказано у доповіді.

Підтримуючи ідею проекту закону, ряд народних депутатів застеріг, що безоглядне захоплення залученням іноземних інвестицій може реально призвести до втрати Україною економічної незалежності. З огляду на це у законі вплив іноземних інвесторів варто було б обмежити лише наданням коштів, а пошуково-розвідувальні та експлуатаційні роботи вести силами вітчизняних виробників. Інакше іноземні інвестори, по-колоніальному вигрібаючи багатства українських надр, можуть нас дуже глибоко і надовго «закопати». Очевидно, саме ця стурбованість дала відповідний результат: пропозицію прийняти проект закону в першому читанні відхилено. Пройшла інша — винести проект закону на повторне перше читання.

У повторному першому читанні розглянуто проект закону «Про вибори Президента». За основу його взято проект, розроблений народним депутатом Олександром Лавриновичем. Комітет з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад урахував також пропозиції, внесені авторами інших проектів. Зокрема, вважається доцільним, що виборці можуть підтримувати лише одного претендента. Навпаки, визнано недоцільним залучення до виборів осіб, які на момент голосування відбувають покарання за вироком суду. Сюди віднесено і процедуру самовисування.

У ході співдоповіді О. Лавриновича та наступного обговорення до проекту закону внесено чимало доповнень.

На сесії з обговорюваного питання виступив голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець. При голосуванні проекту закону «за» прийняття визначились 249 народних депутатів. Отже, закон прийнято у першому читанні.

«Під завісу» сесія схвалила закон про ратифікацію Угоди між урядами України та США про захист технологій, пов'язаних із запуском Україною ліцензованих США комерційних космічних апаратів. Схвалено також закон про ратифікацію Угоди між урядами України та Російської Федерації про транзит через територію України військових формувань РФ, які тимчасово перебувають на території Республіки Молдова.

Іан ДМИТРЕНКО.

У номер

Київ

Зменшити споживання газу!

Така команда надійшла від уряду на всі промоб'єкти країни. Щодо металургійного і хімічного комплексів, то це конкретно 40% зменшення витрат енергоносія. Причина прозаїчна — порожня газова труба, що з'єднує нас із головним енергопостачальником — Росією. Там у зв'язку з власними фінансовими проблемами не погоджуються терпіти зволікання з виплатою українських боргів за газ і про жодний бартер не бажають слухати. Наші виробничники цілком з цим погоджуються. Але за нинішнього господарського хаосу, коли навіть коксівне вугілля потрібно негайно віддати на теплові станції для запуску додаткових потужностей, бо вугільники застрайкували і різко скоротили вуглевидобуток, не те що слово сказати, голову підняти не можуть. Від катастрофи рятує поки що те, що штаб з надзвичайної ситуації, який цілодобово працює в Мінпромполітики, контролює безаварійні зупинення агрегатів, цехів, окремих виробництв. Про терміни їх запуску ніхто поки що не знає.

Навчімося «розмовляти» з тваринами

У столиці побачив світ новий підручник-альбом для українських школярів «Подорож у світ тварин», покликаний виховувати у дітей гуманне ставлення до братів наших менших. Книга видана з ініціативи Королівського товариства захисту тварин (Великобританія) та за сприяння Українського товариства «SOS». На жаль, підручник, видрукуваний 5-тисячним тиражем, дістанеться не кожному учневі. Однак, як стверджують видавці альбому, вони дбатимуть про те, щоб бодай одне таке видання мали якомога більше українських шкіл.

Житомир

Було б що у тарілки покласти...

Житомирщина славиться своєю порцеляною, а нині, схоже, може утвердитися на ринку і як виробник одноразового посуду. Одна з київських фірм створила на виробничій базі Малинської паперової фабрики своє дочірнє підприємство. Обладнання — швейцарське. Першу партію одноразових тарілок уже випущено.

Луганськ

Грім гримить давно. І боржники ось-ось хреститимуться

А тим часом, на 20 шахтах країни продовжують страйкувати майже 40 тис. гірників. За даними незалежної профспілки гірників, тільки за добу страйку недовидобуто близько 40 тис. тонн вугілля. Страйкарі вимагають виплати поточної зарплати, погашення боргів із зарплат та регресів, фінансування вугільної галузі у майбутньому році з бюджету в сумі 5,5 млрд. грн.

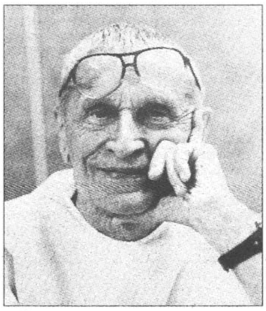
*Не здаються також шахтарі Луганська. Вони продовжують пікетувати приміщення обласної держадміністрації (**на знімку**). Його «облогу» гірниками шахт імені Баракова та «Суходольська-Східна», яка триває чотири місяці, можливо, скоро буде знято. Пікетникам обіцяють виплатити заборгованість у зарплаті за 1996—1998 роки.*

Фото Вадима ЛІСНОГО.

Завтра відомому вченому в галузі медицини та біокібернетики, академіку АМН України Миколі Михайловичу Амосову виповнюється 85 років

Велике серце академіка сердець

Ювілей тижня

Скільки «тендітних моторів» відремонтувала ця надзвичайна людина! Згадуємо його добрі очі, щойно мова заходить про чиєсь хворе серце чи недостатньо надійні легені.

Повертати життя — його професія. За святі діяння Миколу Михайловича нагороджено Державною премією України, державною відзнакою Президента України, орденом Жовтневої Революції, Вітчизняної війни II ступеня, Червоної Зірки, удостоєно звання Заслуженого діяча науки України.

А головне — перед ювіляром схиляється вся країна, його знає і любить народ.

... Отаким, як він, бути б вічними двигунами!

Ольга КРАСОВСЬКА.

Фото ДІНАУ.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження відзнакою Президента України — орденом «За заслуги»

За визначні особисті заслуги в розвитку серцевої хірургії, біологічної, медичної і психологічної кібернетики, підготовку наукових кадрів **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України — орденом «За заслуги» II ступеня АМОСОВА Миколу Михайловича — почесного директора Інституту серцево-судинної хірургії АМН України, академіка НАН України і АМН України, м. Київ.

Президент Україн
Л. КУЧМ

м. Київ
24 листопада 1998 року
№ 1303/98

Вік — пенсійний, голос — юнацький

Вітання тижня

Хмельницькому обласному радіо виповнилося 60. Вік зрілий і поважний, але славний журналістський колектив під керівництвом головного редактора Василя Грищука і нині працює з молодечим завзяттям.

Тут трудяться, зокрема, заслужена артистка України диктор Людмила Пастухова, заслужений журналіст України Ярослав Савчак, справжня легенда в історії української журналістики Володимир Швець. Цей чоловік не покинув радіожурналістику, навіть коли втратив зір. Виконуючи обов'язки власкора у західних районах області, саме він започаткував «Радіопортрети земляків», а також літературно-мистецькі передачі.

А скільки подолав доріг за п'ятдесят років журналіст Роман Козубняк! Хоч за плечима — ні титулів, ні звань, та своєю чесною працею він завоював симпатії не одного радіослухача. Як і колишній голова облдержрадіокомітету Володимир Федоришин, котрий також уже п'ятий десяток на журналістському посту.

Своїх колег вітає з ювілеєм і «Голос України». Адже щодня обласне радіо повідомляє хмельничанам про основні публікації в нашій газеті. Незгасного пориву і гострого вам пера!

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

Податком по здоров'ю — це боляче

Резонанс тижня

Виступаючи на прес-конференції в Ужгороді, голова Федерації профспілок України народний депутат Олександр Стоян висловив вдячність газеті «Голос України» за проблеми, порушені в матеріалі «Податком — по здоров'ю». Він підтримав думку газети про те, що податок на додану вартість, яким обкладаються санаторно-курортні путівки, це не просто абсурд, а дошкільний удар по здоров'ю.

Як народний депутат, сказав О. Стоян, я домагатимуся зниження вартості путівок.

Голова Федерації профспілок побував у санаторіях, де сьогодні оздоровлюються діти з потерпілих від стихійного лиха родин.

Демарш тижня

Вітчизняна металургія в плачевному стані, і потрібні дуже виважені кроки, щоб врятуватися

Годі гинути за метал!

Минулого року від експорту металопродукції Україна отримала 40% всієї валютної виручки. Факт як позитивний фігурував у вступному слові президента Українського союзу промисловців та підприємців, голови парламентського Комітету з питань промполітики **Анатолія Кінаха** на засіданні «круглого столу» основних виробників та споживачів металопродукції Росії, України та Білорусі.

Що привело їх до Києва в ці морозяні грудневі дні? Дуже непроста ситуація на світовому ринку, яка загрожує в пух і прах розбити уявлення про металургійні та металообробні комплекси трьох країн як оплоти економічного розвитку. Антидемпінгові розслідування, що починаються мало не повсюди в країнах, куди пропонується металотовар колишніх радянських республік, можуть обернутися не просто скороченням, забороною імпорту звідця.

Вихід один: відроджувати внутрішній ринок. Але в нашій ситуації, коли металургійний комплекс узагалі задумувався як єдине ціле і забезпечував життєдіяльність енергетики, транспорту всього Союзу, вести мову про внутрішній ринок без урахування інтересів усіх, хто на ньому свого часу «виріс», неможливо.

Металурги та машинобудівники, виробники металопродукції не тільки України, а й Росії, Білорусі зараз переживають далеко не кращі часи. Промисловість у глибокій кризі. І врятуватися поодинці нікому не вдасться. Потрібні скоординовані дії. І тут ініціатива УСПП видається безпрецедентно точною і правильною — приборкавши гординю, зібратися і подумати: як не лише вижити, а **жити** далі. Підсумком такого обговорення ста[ли] Звернення-рекомендації до урядів, законодавчих органів влади, національних спілок промисловців і підприємців про розробку комплексу взаємовигідних, стимулюючих відродження заходів і законодавчих актів.

Залишається лише додати, що серед тих, хто вирішив діяти спільно й створив єдину експертну групу, яка розробляє рятувальні заходи фінансового та виробничого характеру, — гіганти індустрії, провідні банки трьох країн.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Державний центр зайнятості Міністерства праці та соціальної політики України повідомляє учасникам тендеру, «Створення інформаційно-довідкової системи служби зайнятості України», що за результатами проведеного тендеру визначено фірму—переможця — ТОВ «ВМС Koncalting».

Дошка пошани

Як розкусив — так і вкусив

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів».

Сеня, стоячи на ліжку в галіфе з червоними підтяжками, похмуро зустрічає лікаря:

— Ага, ось хто пописує до газети «Зеркало недели»!

— Я?..

— Я тебе відразу розкусив! Ти — Сергій Рахманін, автор «Опущеної цілини»!

— Я?

— Я тобі покажу, сукинкоту, хто батько Кучум, сотник Полновойтенков, курінний Гробулькін, хорунжий Фолкофф!

— Я?!.. статті?!..

— Ти, ти! Та за тобою вже давно стаття 125-та ККУ плаче!..

З-під Сениного ліжка вилазять двоє у сірих підтяжках і волочать бідолашного лікаря в коридор...

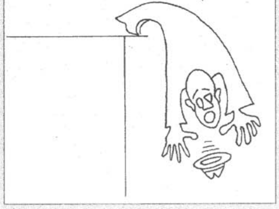
Хто винний? Невістка?

Євген Кушнарьов, колишній глава адміністрації Президента, лідер об'єднання «Нова Україна»:

— Наше суспільство має побачити весь масштаб того, що відбувалося під час керівництва Павла Лазаренка, і зрозуміти, перед якою прірвою ми тоді стояли...

Від чергового:

— Ну, подивилися?.. Тоді стояли, а тепер ось летимо...

Краще «недо...», ніж «пере...»

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик розброюється. Лантух із «лимонками» летить надвір, скупі єфрейторські сльози Юзик утирає онучами.

— Службі капець?!.. — сіпає Кіндрата за галіфе Юзик. — Бери шинель, ходімо на панель?!..

— Атставіть! Боєць Юзик! — голосом міністра оборони, як завше побатьківськи, тихо говорить Кіндрат. — Я ж сказав: іде не обвальне скорочення, а планова оп-ти-мі-за-ці-я!..

Юзик шморгає носом, виструнчується босоніж:

— То що, є надія, я залишаюся?! Я такий оп... оп... оптиміст! Я...

І раптом над головою щось як рвоне! (Либонь, мішок з «лимонками».)

— Ти диви, мабуть, трохи переоптимізував.

Велике бачиться в малому

Олександр Омельченко, мер Києва:

— Найкоротший шлях до економічного розвитку сьогодні проходить через малий бізнес.

Від чергового:

— Точнісінько так, Олександре Олександровичу. Бо дехто називає хабарництво малим бізнесом.

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Низько вклоняємося вам, Миколо Михайловичу!

З виступу Леоніда Косаківського, члена фракції «Громада», на ранковому засіданні сесії Верховної Ради України 4 грудня 1998 року

Вимагаємо об'єктивної інформації

Шановні народні депутати, шановні радіослухачі!

Наша фракція звертається з приводу перекрученої інформації, розповсюдженої в засобах масової інформації, зокрема телепрограми ТСН, про затримання Павла Івановича Лазаренка на території Швейцарії. Те, що сьогодні розповсюджується через українські офіційні телеканали і видання, не дає відповіді на багато питань, повністю перекручує суть інциденту. Це не відповідає реальним обставинам. Перекручення, а то й відверта фальсифікація у ЗМІ пов'язані з відсутністю офіційної інформації з боку Міністерства закордонних справ України.

Передають, що нібито Павла Івановича затримано під час перетину кордону. Якщо це справді так, то ті, хто бував за кордоном, підтвердять: у такому разі просто не впускають на територію цієї країни, якщо немає візи. А якщо пропустили без візи, а затримали під час перетину кордону, це означає одне: було сплановано акцію, сплановано провокацію.

Фракція «Громада» вважає, що її надуману проблему треба розглядати в контексті майбутніх президентських виборів. І я думаю, що не випадково така шалена атака, в тому числі і на лідера «Громади» Павла Івановича Лазаренка, на інших представників опозиційних партій почалася після відомих публікацій в газетах, у тому числі і недавньої в газеті «Голос України», про рахунки за кордоном найближчих посадових осіб Президента України, його оточення. Тому все, що сьогодні робиться, треба розглядати як спробу відвернути увагу громадськості України, політичних партій, увагу засобів масової інформації від необхідності дати вичерпну відповідь і розібратися по суті тих публікацій, які були, зокрема, щодо помічника Президента Олександра Волкова.

Ми повинні дати однозначну оцінку брутальним спробам з боку адміністрації Президента впливати на майбутні перегони президентських виборів з допомогою превентивних заходів. За всіх недоліків учорашньої інформації по ГРТ програма «Время» дала найбільш точний аналіз того, що відбувається. Висновок російських журналістів такий: все робиться тому, що насамперед бояться майбутніх альянсів на президентських виборах. Хочуть не дати їм створитися і таким чином нейтралізувати на дальніх підступах майбутніх претендентів і конкурентів Леоніда Кучми.

Дивує, що фактично ми не маємо уже протягом другої доби ніякої офіційної інформації. Чим займається МЗС стосовно протизаконних дій щодо українського громадянина, члена парламенту? Міністр — за кордоном, всі заступники міністра сховалися, Посольство України у Швейцарії не займається цією ситуацією. Повторюю, мова йде про громадянина України, про народного депутата, нарешті, про колишнього прем'єр-міністра 52-мільйонної держави. Якщо нинішня влада не може впоратися зі своєю опозицією на території України, то вона починає це робити брудними методами через територію Швейцарії. Уявіть собі на секунду, щоб заарештували чи затримали конгресмена США чи депутата Держдуми. Яка була б реакція органів влади цих країн? Тому ми вимагаємо єдиного — офіційної, правдивої, об'єктивної інформації про те, що сталося з Павлом Івановичем Лазаренком, для того, щоб ми могли розглянути цю ситуацію і прийняти відповідне рішення Верховної Ради та припинити бруд у засобах масової інформації.

Президія Всеукраїнського об'єднання «Громада»

звернулася до Верховної Ради України і Міністерства закордонних справ з приводу затримання Павла Лазаренка.

Протягом минулої доби, говориться у зверненні, вітчизняні і зарубіжні засоби масової інформації активно поширювали суперечливі чутки про затримання лідера нашої партії, народного депутата, керівника фракції «Громада» у Верховній Раді України Павла Івановича Лазаренка.

Президії партії ВО «Громада» незрозуміла позиція владних структур держави, зокрема Міністерства закордонних справ, Посольства України у Швейцарській Конфедерації, бездіяльність яких призвела до того, що заангажовані владою засоби масової інформації вдалися до нагнітання пристрастей навколо партії ВО «Громада» та її лідера. Такі дії ми розцінюємо як цілеспрямовану, заздалегідь сплановану акцію, метою якої є дискредитація провідного політичного діяча України, лідера партії, що перебуває в жорсткій опозиції до правлячого режиму.

Учора в женевській газеті

LE TEMPS

надруковано матеріал про затримання лідера партії «Громада» Павла Лазаренка. Сьогодні пропонуємо нашим читачам окремі фрагменти цієї публікації.

Лідера «Громади» затримано...

Учора в місті Базелі було затримано Павла Лазаренка. У його країні лідера головної опозиційної партії звинувачують у розкраданні коштів шляхом зловживання службовим становищем.

Розслідування справи може призвести до звинувачення в Женеві іноземного політичного діяча...

Колишнього прем'єр-міністра України Павла Лазаренка було затримано вчора при перетині швейцарського кордону в Базелі. У його країні Павла Лазаренка, лідера головної опозиційної партії, звинувачують у розкраданні коштів шляхом зловживання службовим становищем, проти чого він енергійно бореться. Він також є одним з опонентів Президента Леоніда Кучми... Його було затримано за наказом про привід, виданим женевським суддею Лораном Каспер-Ансерметом.

... Справа, яка розслідується багатьма українськими прокурорами, стосується підозр у корупції та зловживанні державними коштами на шкоду, зокрема, одному державному сільськогосподарському підприємству. Розслідуванням цієї справи пояснюють направлення не менш як 20 судових доручень до Швейцарії, якими займаються судові органи чотирьох кантонів: Фрібурга, який координував розслідування з 3 березня 1997 року, Цюріха, якому було доручено координувати цю діяльність з позавчора, Женеви та кантона Во. У полі зору слідчих — передання великих грошових сум між імпортно-експортними компаніями, банками тощо. Українські слідчі неодноразово приїжджали до Швейцарії...

... Лоран Каспер-Ансермет, якому доручено вести це розслідування, порушив також справу... для того, щоб з'ясувати, зокрема, чи виконали свій обов'язок зі встановлення особистості власника рахунків особи, які приймали ці кошти, та з перевірки відповідності цих коштів... Саме в рамках цієї останньої справи він хоче допитати Павла Лазаренка. Останній має прибути сьогодні в Женеву, і суддя Каспер-Ансермет вирішить, чи він має достатньо підстав для його звинувачення після зустрічі з ним.

Адвокат колишнього прем'єр-міністра Поль Гюлі-Харт каже, що його клієнт ні в чому не винний. Це просто вдалий підприємець. Звинувачення, які висуваються проти нього, мають на меті лише його дискредитацію в очах громадської думки та зменшення його шансів стати наступним українським президентом восени 1999 року. Насправді він — найсерйозніший конкурент Леоніду Кучмі. Адвокат Гюлі-Харт також каже, що Павло Лазаренко готовий прибути в Женеву як свідок. Женевський адвокат іншої особи, яка причетна до цієї справи, — український підприємець, що проживає у Сполучених Штатах, поділяє думку свого колеги: «Ця справа інспірована політичною владою, запевняє Вен Сан Жанерет, і я можу це довести».

Україна чекає на пояснення Швейцарії.

Пиляйте, хлопці, гирі, вони справжні

Коментар тижня

Урядовий проект зведеного бюджету, обговорення якого після багаторазових узгоджень з Президентом і Нацбанком розпочалося в парламенті, дивно асоціюється з таблицею Менделєєва. Пам'ятаючи, що бюджет, власне, потрібен, щоб країна жила й процвітала, і того більше — з тією частиною таблиці, де розташувалися метали дорогоцінні.

Утім, ніхто й не заперечує. Державна податкова адміністрація, скажімо, твердить, що доходна частина нашого бюджету чи не на 90 відсотків формується за рахунок не завжди слухняних платників податків. А зважаючи на те, що до бюджету потрапляє трохи більш як половина міністерських призначень, то тепер, відповідно, — й за рахунок штрафних санкцій, пені та конфіскованого майна збанкрутілих підприємств. Упродовж кількох останніх років уряд докладає титанічних зусиль, щоб довести реальний рівень доходів у консолідований бюджет хоча б до 30 відсотків від рівня ВВП, але вище за 27 підняти не вдається. А було ж, примушували сплачувати податок на прибуток навіть ті підприємства, де прибутками і не пахло! А було ж, зачиняли директорів підприємств у палацах та урядових залах, викручуючи з них валютну виручку, як з каміння воду. А що вже хімічили, то годі й казати! Скільки нервів і здоров'я Кабінет міністрів поклав на олтар приватизації, щоб ніхто й гадки не мав, що насправді йшлося про кабінетну націоналізацію. Скільки зусиль витрачено для того, щоб бюджетний процес був візуально прозорий, розумово незбагненний і матеріально незбалансований! Модернізація тільки одного податкового елемента «Акциз-98» завдяки осіннім «хімічним» реакціям у податковому законодавстві обернулася втратою для бюджету щонайменше 227 мільйонів гривень. Багатомільярдними втратами обертаються для бюджету пільги з оподаткування для особливо наближених до уряду підприємств і, власне, пільги самому Кабінету міністрів, який монопольно розпоряджається кредитними ресурсами. У жовтні банківська система 62 відсотки внутрішніх кредитів надала Кабінету міністрів, тоді як кредиторська заборгованість підприємств сягнула 120 млрд. грн. Ця обставина спонукає навіть обачливих оптимістів ставитися до урядового проекту бюджету, як до золота, що не блищить.

І справді, віра уряду у своє творіння чимось нагадує Паніковського, який пропонував пиляти гирі.

Віктор ТЕРЕН.

Пам'ятатиме Холодний Яр...

Не стало Дмитра Мироновича Коломійця, директора Косарського спиртзаводу, ветерана Великої Вітчизняної війни, палкого патріота своєї Вітчизни, щедрої, доброї людини.

8 листопада, у день святого Димитрія, черкащани, посланці з усієї України вітали Дмитра Мироновича з 75-річним ювілеєм. Незважаючи на хворобу, Д. Коломієць продовжував працювати, з властивим йому оптимізмом, надією і вірою дивився у завтрашній день, підтримував людей, яким було важко. Він був життєрадісною, життєлюбною людиною. Був закоханий у людей, у красу, в українську народну пісню, у свій мальовничий край та його історію, у могутній, таємничий Холодний Яр — колиску несхитних лицарів матері-України... Він знав у Яру всі стежки-доріжки, бо виріс побіля нього, бо в юності, у партизанському загоні, боронив його від чужих зайд. Навесні нинішнього року Дмитро Миронович відгукнувся на заклик творчої інтелігенції Черкащини і разом з істориками, етнографами та журналістами посадив у Холодному Яру вербу і калину. Не знали тоді, що зустрічає весну він востаннє...

... Коли у вашій домівці зберуться гості і ви разом з ними піднімете чарку кришталево чистої горілки «Холодний Яр», згадайте добрим словом Дмитра Мироновича Коломійця...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Голому ентузіазму — ватянку!

Рапорт тижня

Завтра наші доблесні Збройні сили відзначають свій сьомий день народження. Напередодні урочистостей колегія Міністерства оборони на чолі з міністром генерал-полковником Олександром Кузьмуком рапортувала засобам масової інформації про перемоги та поразки року, що минає.

Незважаючи на всі трудності, «військо поставлені перед ним завдання з гідністю виконало»! Головне стратегічне завдання українського війська полягає в мінімізації до розумних меж його чисельності. За словами міністра, до кінця 1998 року Збройні сили налічуватимуть 320 тис. військовиків (на початку року їх було 350 тис.) і 100 тис. вільнонайманих. Як же вдалося досягти таких результатів? З'ясовується, на самому ентузіазмі... Це, схоже, єдина зброя у фінансовому арсеналі української оборонної структури. Борг війську становить близько одного мільярда гривень. Тих засобів, що їх надано на його потреби поточного року, за запевненнями членів колегії МО, ледь вистачило на сплату грошового і продовольчого забезпечення. Втім, і сьогодні під час обговорення парламентом статті проекту бюджету на потреби війська військове керівництво не відчуває особливого задоволення і не тішить себе надіями на сите існування своїх підлеглих. У цивілізованих країнах на потреби армії надають близько 3 % внутрішнього валового продукту (ВВП). А в нас протягом чотирьох років Збройні сили виживають на 1,4% ВВП. За умов фінансової неспроможності держави якось безглуздо говорити про реформи, про контрактну систему у війську, про поповнення арсеналу новими видами техніки та озброєння, про житло для військовиків, про їхній соціальний захист, взагалі про обороноздатність оборонної структури... Міністр оборони України генерал-полковник Кузьмук попереджає: якщо народ (читай уряд) не змінить своє ставлення (фінансову політику) до війська, то спровокує соціальне невдоволення військовиків, наслідки якого передбачити важко... Мабуть, ентузіазм захисників батьківщини на сьомому році життя «замерз» і потребує фінансової ватянки. На кожух вони вже не розраховують.

Ольга ВАУЛІНА.

Секретаріат Спілки журналістів України висловлює глибоке співчуття головному редактору газети «Україна і світ сьогодні» О. О. Рушаку з приводу непоправної втрати — смерті дружини, журналістки газети «Факти»

ЯКОВЕНКО Лідії Володимирівни.

До кінця року залишилось 26 днів. Поспішайте!

МИКОЛАЇВЩИНА:

обласкана вітрами степу і моря

Самоврядування: економіка і екологія

Тунельні тупики

Цей скоєний нинішньої осені злочин можна, певно, за його зухвалістю вважати унікальним. З будівельного майданчика «замороженої» Ташлицької ГАЕС поцупили тринадцять турбінних лопатей. Вага кожної — близько 4 тонн. Оскільки зроблені із спецметалу, то й «тягли» немало — десь півтора мільйона гривень.

Вже як виявили оті лопаті в одному з портів, де їх взялися вантажити на іноземне судно, та затримали кількох підозрюваних, один з крадіїв «щиросердечно» зізнався: «Та ми думали, що вони вже нікому не потрібні»...

Не будемо гадати, чи врахують якось оте зізнання слідство й суд, від себе лише зауважимо: а таки є в ньому якась логіка. Адже пролежали оті лопаті, як і інше недешеве устаткування, без будь-якого руху не рік, не два: поливали його дощі, замітали сніги, палило сонце — і ніхто достеменно не міг сказати, коли воно для діла знадобиться. І чи знадобиться взагалі. Бо куди його монтувати, адже прокладені у прибузьких скелях тунелі, бетонні й залізобетонні об'єкти «замороженої» будови, незважаючи на чималі витрати на їх консервацію, псуються й руйнуються? І не дивно: підземні водоводи загальною довжиною 4500 метрів, приміром, перебувають у тимчасово закріпленому стані вже близько 10 років.

Що то за чорна кішка перетнула шлях Ташлицькій гідроакумулюючій електростанції, замисленій як невід'ємна складова потужного й надійно працюючого гідрокомплексу, до якого, окрім неї, входять ще Південно-Українська АЕС та Олександрійська ГЕС? Чорної кішки не було — лише зарозумілість високих державних чиновників, яким «зверху видніше». Сама ідея поєднати й одночасно використовувати три джерела енергії була й досі залишається прогресивною, проте ті, хто давав «добро» проектові, не спромоглися вислухати людей, яким навколо отого гідрокомплексу жити. А знайшли вони чимало огріхів, передусім — екологічного характеру. Миколаївська облрада прийняла рішення, згідно з яким спорудження ГАЕС на початку 90-х років було зупинено. Вона й заборонила заповнення до проектної відмітки Олександрівського водосховища на річці Південний Буг, однак, продовжувалося спорудження нової (на місці старої — первістка ГОЕЛРО) гідростанції, два агрегати якої сьогодні почергово вже виробляють електроенергію (для одночасної роботи не стачить рівня води).

Відтоді первинний проект не раз переробляли, уточнювали, узгоджували, відправляли на екологічні експертизи. У такому вигляді, вважає багато хто з експертів, він для природи безпечний. І хоча ніхто науково не обгрунтовував і не відстоював протилежної точки зору — вона базується переважно на емоціях, — того «вето» досі ніхто не знімав.

Тільки останні рік-півтора питання щодо добудови Ташлицької ГАЕС, готовність якої, до речі, понад 80 відсотків, знову постало на сесіях рад різних рівнів, в державних органах. Торік сесія міськради Южноукраїнська, де мешкають енергетики й будівельники, прийняла спеціальне звернення до депутатів Миколаївської облради. Його зміст коротко такий: просимо переглянути колишні рішення і дати згоду на добудову уточненого проекту Ташлицької ГАЕС, що пройшов державну екологічну експертизу. Далі — доводи, наскільки це важливо для регіону й економіки України загалом. Новий склад облради не обмежився дискусіями, громадськими слуханнями проблеми, хоча й не уникав цього. Депутати, разом із фахівцями, облазили ті тунелі, обмацали наземні об'єкти й дійшли висновку: а таки, справді, терпіти далі кричущу безгосподарність не годиться. З одного боку, можна безповоротно втратити вже витрачені майже 350 мільйонів доларів. З іншого — без високоманевреної ГАЕС, яка працювала б в одному комплексі з АЕС та ГЕС, перепадів у постачанні електроенергії, її відключень, через що неабияк страждають виробництво й люди принаймні трьох південних областей, не уникнути. Саме на неї, на ГАЕС, покладається вкрай важлива місія — регулювання частоти в енергосистемі, що останнім часом нерідко падала до критичної відмітки 49,15 герца. ГАЕС дасть можливість додатково виробляти на рік понад 2 мільярди кіловат-годин електроенергії, її річний економічний ефект оцінюється в 30 мільйонів доларів.

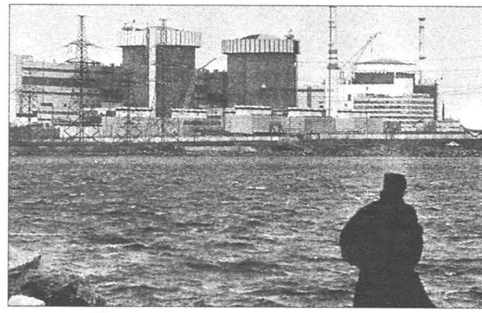
Нещодавно з украй актуальної проблеми до Президента України Леоніда Кучми звернулися з листом голова Миколаївської обласної ради Валентин Чайка і голова облдержадміністрації Микола Круглов. Вони докладно перераховували питання, вирішення яких центральними державними органами дасть змогу облраді дати згоду на завершення будівництва Ташлицької ГАЕС і заповнення Олександрівського водосховища з одночасною відміною низки своїх попередніх рішень щодо цих об'єктів. У Миколаєві передусім хочуть, щоб було опрацьовано остаточний висновок державної екологічної експертизи проекту з виконанням додаткових досліджень впливу гідровузла на довкілля, виконано весь комплекс запроектованих природоохоронних заходів. По-друге, регіон вимагає розширення соціальних гарантій населенню, що мешкає в зоні впливу гідрокомплексу, виконання ряду передбачених проектом соціальних програм. Водночас вказано на необхідність визначення порядку фінансування будови шляхом залучення внутрішніх та зовнішніх кредитів, надання відповідних державних гарантій. Що ж, вимоги — в руслі чинного законодавства: регіон, де розміщують об'єкти загальнодержавного значення, щось повинен, як мовиться, з цього мати.

Наскільки оперативно й компетентно спрацюють державні структури? Чи не потоне, як це вже не раз бувало, вкрай важлива справа в безкінечних погодженнях? Тим часом в одному з документів, що його теж покладено на стіл Президентові, недвозначно сказано: «Обвали та провали скельного масиву, які, за оцінками Міністерства з питань надзвичайних ситуацій, не виключаються на ділянках, де споруджені водоводи (Ташлицької ГАЕС. — **Авт.**), можуть призвести до масштабної техногенної катастрофи... Існує навіть імовірність виходу з ладу Південно-Української АЕС».

Отак! Тільки цього ще нам, над ким на довгі десятиліття нависла моторошна тінь Чорнобиля, й не вистачало!

У землю зарили без будь-якої віддачі 348 мільйонів доларів. А нарікаємо на безгрошів'я й бідність

Фото Олександра КРЕМКА.

Калейдоскоп

Чверть віку з «Янтарем»

Дивна річ: пивзаводи є майже в усіх куточках України, а привітання миколаївському «Янтарю» з нагоди 25-річного ювілею надійшли з сусідньої Одеси, з неблизького Донбасу, з Криворіжжя, ще з багатьох-багатьох місць. Отже, його знають, його пінисті напої пошановують не тільки на батьківщині.

Це й зрозуміло, в арсеналі «Янтаря», очолюваного Валерієм Бажовим, 11 золотих, стільки ж срібних та ще 17 бронзових медалей, одержаних на престижних міжнародних виставках за умов жорсткої конкуренції.

«Вечірці» — заокеанський гран-прі

Унікальну відзнаку присуджено газеті "Вечерний Николаев". З далекої Мексики надійшло повідомлення про те, що рада директорів Національного інституту маркетингу нагородила «вечірку» призом гран-прі «Америка за якість і сервіс-98». Так оцінено високий професіоналізм журналістів у наданні послуг у сферах маркетингу, інформації та культури.

Який портрет, який пейзаж!..

Художниця Серафима Сенкевич

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

Мистецтво

Не скажу, щоб часто, проте випадала нагода не тільки бувати на виставках полотен заслуженого діяча мистецтв України Серафими Сенкевич, а й спостерігати, як вони народжуються в її майстерні. Щаслива, зізнаюся щиро, нагода. Бо щоразу не просто зачаровувався її пейзажами, натюрмортами, портретами — відкривав усе нову, нерідко несподівану Сенкевич: то в якійсь світлій зажурі, що, однак, не засмучує, а налаштовує на мрійливо-ліричний лад; то експресивно відверту, нестримно вільну, що мов кидає виклик оточуючим, примушує їх стріпонути дрімоту, пірнути у вир буття; то академічно реалістичну, але не застиглу до мертвотного, як ото буває в деяких «маститих», а настільки гармонійну, що мимоволі ловиш себе на думці: так ото воно і є — життя...

Пригадується, як одних шокувала, а інших, навпаки, захопила й схвилювала недавня її виставка в театрі російської драми: широке розмаїття, можна сказати, ціла галерея оголених жіночих статур! Хоча багато хто й знав про оте одне з уподобань художниці — пензлем, фарбами передавати гармонію людського тіла й людської душі, — бачив окремі її роботи цього напряму, вернісаж став повною несподіванкою. Бо звикли вже якось: Сіма — то неперевершені пейзажі, натюрморти, портрети. «А хіба це не портрети?» — ніби перепитувала вона. Й численні відвідувачі виставки мусили погоджуватися: а таки-так, на полотнах справді постали такі різні, не схожі один на одного характери, а не просто «гола натура»...

Й ось — нова персональна виставка в Картинній галереї Миколаївської філії Національного університету «Києво-Могилянська Академія». Галереї, саме народження якої сталося, власне, з ініціативи Серафими Федорівни. Цього разу перед шанувальниками мистецтва постала на перший погляд, ніби «традиційна» Сенкевич. Та в багатьох пейзажах, натюрмортах, портретах знову стільки унікальної несподіваності — в натурі, у стилі написання, у фарбах, у, можна й так сказати, настрої, — що зупинишся перед якоюсь із робіт і забудеш про все на світі, перенесешся помислами, порухами душі хтозна куди й нескоро вже, навіть залишивши виставку, повернешся на свою грішну землю...

Хоча уже не дні — тижні минули, а й досі перед очима один із жіночих, майже у повний зріст, портретів. Яким тонким, чутливим психологом, а не тільки художником, треба бути, щоб отак передати — через позу, одяг, обличчя, погляд — вдачу, характер, душу людини. Замріяної у щось світле, гарне, всю у стриманому очікуванні цього. Ще тоді, у залі виставки, й уже потім, аж до сьогодні, ловлю себе на думці: а чи не автопортрет це? Чи не зазирнула Серафима Федорівна отим полотном, повз яке аж ніяк не пройдеш, не будучи зворушеним до глибини єства, у свою не таку вже й далеку юність?

Сторінку підготував власний кореспондент по Миколаївській області

Георгій ВОРОТНЮК.

Тел. 22-47-69.

Ташлицьку ГАЕС треба добудувати, щоб не було катастрофи

У зоні вірменської трагедії

Спітак. 1988 рік. 11 годин 41 хвилина... Хвилина скорботної пам'яті

Уже десять років спливло, а безмежна трагедія вірменського народу і досі стоїть перед моїм зором: горби з уламків бетонних плит і покрученої залізної арматури, заломлені руки осліплих від невимовного горя матерів над тілами своїх дітей, сльози в очах чоловіків, котрі не раз дивилися в очі смерті... Ніби зійшлися сюди, в країну біблійних гір, всі Везувії світу, щоб нажахати людство новітньою Помпеєю двадцятого століття.

7 грудня 1988 року якихось тридцяти секунд вистачило сатанинській силі, щоб перетворити мальовниче місто Спітак на суцільну руїну, боляче потрясти, покрити наскрізними ранами Ленінакан (Гюмрі), Кіровакан (Ванадзор) та прилеглі до них сільські райони, нагло забрати тисячі людських життів.

У глибокому пориві співчуття і милосердя в зоні горя Вірменії опинилися майже всі народи нашої планети. Але я, природно, говоритиму про Україну, оскільки пишаюсь тим, що мій народ корінням своєї багатостраждальної історичної долі переплівся з народом вірменським — із сивої давнини аж до сьогодні.

З Ленінакана добре видно руїни стародавньої вірменської столиці Ані (по той бік кордону). Ані часто потерпала від іноземних завойовників, до того ж, її зруйнував сильний землетрус, який учені-сейсмологи порівнюють із масштабом теперішнього.

Вся Україна була настроєна на болючу «вірменську хвилю». 11 грудня 1988 року я писав:

«Слова кам'яніють, німіють
в гіркому безсиллі,
Щоб крик твого болю прийняти,
притлумить на денці.
Ти, мій Гайастане, мій краю далекий
і милий,
Стоїш на руїнах, у мене стоїш
біля серця.
Ти став ще ріднішим в безмір'ї
страждання і горя,
Зазнавши удару підступних підземних
вішапів...
Севан мені досі горнув синьохвилля
прозоре,
А нині я в море, страшне твоє море
потрапив.
Та вірую здавна в твоє споконвічне
терпіння,
В любов неодквітну, в духовність,
що лихо долає,
В трудну твою землю, в якій запеклося
каміння,
У нашу родинність, святіше якої немає.
Тебе обступають шевченківські вірні
тополі,
На поміч-розраду до тебе спішить
Україна.
Пливу я з тобою на поклик сумління
і долі —
Вірменської туги гіркотна,
жива крапелина...»

І Україна прийшла... Спершу вона разом з іншими народами колишнього Радянського Союзу і всього світу на горе Гайастану відгукнулася співчуттям всеохоплюючим і діяльним, що викликає жадання подати швидку допомогу потерпілим. У безперервному потоці світової невідкладної допомоги многостраждальній Вірменії були українські поїзди і літаки з кранами й екскаваторами, бульдозерами й автомашинами, медичною апаратурою, загонами гірських рятувальників, лікарів, студентів-добровольців, щоб якнайшвидше розчистити завали, визволити із залізобетонних могил усіх, хто ще живий, подати їм медичну допомогу й евакуювати до лікарень, підняти з-під руїн загиблих, віддати їхній прах рідній землі.

Це тяжкий і скорботний труд, що вимагає мужності і міцних нервів.

А з уражених землетрусом міст і селищ на українську землю потяглися каравани зболених вірменських дітей, і були прийняті у нас із материнською ласкою.

Багато вірменів працювало на «Укрбуді», здебільшого місцевих, — здається, 800 з 8500 на той час. Тож заступниками начальників поїздів були вірмени. Місто Черкаси — побратим Кіровакана. Керівник поїзда «Черкаського» Микола Федорович Пшеничний своєю правою рукою обрав кіроваканця Сурика Вардгесовича Мхітаряна. Дружний колектив склався. Ходили один до одного в гості.

Українські будівельники разом з вірменськими друзями вшанували пам'ять загиблих героїв Каракліської битви проти турецьких окупантів 1918 року.

Гайказ Арамович Хоренян з будівельно-монтажного поїзда «Донецьк» організував гурток з вивчення вірменської мови. І це при тому, що «укрбудівці» працювали тут по дванадцять годин на добу, не мали ні вихідних, ні свят.

Мій фронтовий побратим, завідуючий Кіроваканським міським відділом народної освіти Володимир Амаякович Аветисян був мені за провідника-інформатора. В його рідному місті — батьківщині класика вірменської літератури Стефана Зоряна (раніш воно називалось Каракліс) 80 відсотків житлового фонду було зруйновано. З 28 шкіл тільки шість вважалися ще придатними для навчання. Ті будинки, що не завалилися, покраяні тріщинами вздовж і впоперек, стояли привидами катастрофи. В них ніхто не жив. У будь-яку хвилину вони могли стати для їх мешканців кам'яними могилами. Тож кіроваканці, зокрема і мій друг, тулилися в наспіх зроблених халабудах, наметах, в будь-якому прихистку, та ще і в люті морози, характерні для цього гірського краю.

«Укрбуд» близько до серця узяв біди вірменів. Зоною будівництва він обрав західну окраїну міста, почав фактично зводити нове місто Тарон (за назвою історичної області Західної Вірменії), що складалося з трьох мікрорайонів. Він по-новаторськи запропонував монолітну структуру будов, у якій звичайні будівельні матеріали — цеглу чи збірний залізобетон замінила металева опалубка.

Мені розповіли і показали наочно, що один комплект опалубки — це набір складних механізмів та конструкцій вагою до двохсот тонн. Тільки богатирські «Антеї» та «Руслани» могли доставляти сюди з України такі металеві створіння.

Переборюючи величезні труднощі, змушені працювати у третину сили через постійні перебої в постачанні будівельних матеріалів (давалася взнаки блокада з боку сусідньої республіки та ще й відомчі бар'єри), «укрбудівці» чесно і наполегливо виконували свій обов'язок перед братнім народом. Коли будівельні загони з інших республік один за одним залишали свої плацдарми, українці залишилися. Про це з почуттям вдячності писала вірменська преса.

Я мав нагоду ще двічі (1990-го і наступного року) провідати своїх земляків, по щирості розмовляти з Євгеном Сергійовичем Капустіним (він уже став президентом фірми «Укрбуд», переданої в розпорядження Вірменії). За кожним його словом стояли реальні діла: тисячі квадратних метрів житла, середня школа, два дитсадки в новому місті Тароні з проспектом України, вулицями Відродження та Параджанова. Будівництво тривало. Вимальовувались на горизонті незалежні Україна і Гайастан. Нині вони налагоджують нові братні стосунки — і досвід «укрбудівців» відіграватиме у співробітництві двох держав благотворну творчу роль. У цьому я абсолютно переконаний.

Віктор КОЧЕВСЬКИЙ,
письменник, заслужений діяч культури Вірменії.

Посольство Республіки Вірменія повідомляє

З 6 по 8 грудня ц. р. у Вірменії проводитимуться заходи, присвячені десятій річниці та пам'яті жертв руйнівного землетрусу. Серед запрошених — також урядова делегація України, будівельники, які через десять років знову відвідають міста і села, де вони вели відновлювальні й будівельні роботи того страшного 1988 року.

Пільговики — державні, все інше — ринкове?

Чому автобусники мають перевозити пільговиків за власний рахунок? Треба, щоб останні одержували адресну допомогу і могли оплачувати свій проїзд

У досить-таки дивній ситуації працюють автотранспортні підприємства, що перевозять пасажирів, після тимчасової заборони підвищення цін і тарифів на послуги громадського транспорту й постанови Кабміну України № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)». Оскільки ці документи більше популістські, ніж умотивовані, то ситуація склалася не дивна, а кризова. Бо для того, щоб узяти щось із кишені, треба туди щось покласти. В автоперевізників ця кишеня катастрофічно спорожніла.

Розмова про це — з головою асоціації «Закарпатавтотранс» заслуженим працівником транспорту України Мікловшем КОССЕЄМ та головою Закарпатського обкому профспілки працівників транспорту і шляхового господарства Костянтином ТАРАНОМ.

Мікловш КОССЕЙ:

— Ось уже протягом дев'яти років автопідприємства області, що перевозять пасажирів, не можуть обзавестися новими автобусами, бо вартість їх не зрівнянні з прибутками, які ми отримували. А різке, некероване підвищення цін на пально-мастильні матеріали, запасні частини, шини, акумулятори тощо відкинуло автоперевізників навіть за межу виживання. Тому довелося скоротити й так уже до мінімуму скорочені рейси на приміських і міських маршрутах. Хто пояснить потенційному пасажирові, котрий справно платив за проїзд, чому так сталося? Місцева влада? Кабмін?

— Може, спробуєте зробити це ви?

— Криза, в якій опинилися автоперевізники, сталася внаслідок незахищеності державою такої важливої для людей галузі, як автотранспорт. Судіть самі: вільні ціни на енергоносії, пальне, мастила, інші матеріали, розрахунки за спожиту електроенергію за курсом долара на день сплати вже й не йшли у порівняння з тарифами на міські, приміські та інші пасажирські перевезення. З іншого боку — прийняття документів щодо заборони підвищення тарифів на пасажирські перевезення автомобільним транспортом.

За логікою, ми теж мали б запровадити вільні ціни, їх введення за короткий проміжок часу автоматично знизило б вартість тарифів, адже ціни на ринку регулюються теж автоматично, й ми змушені були б це зробити. До речі, напередодні підвищення цін на пальне, мастила «Закарпатавтотранс» мав намір знизити тарифи на проїзд у приміських автобусах, й від цього були б у виграші й пасажири, і ми. Навіть попри ті витрати, які аж ніяк не компенсують за послуги, надані пільговикам.

— І великі ці витрати?

— За дев'ять місяців цього року із 600 тисяч гривень, котрі автопідприємства мали одержати з бюджету, виділено тільки 209 тисяч. Решта — це наш збиток.

— Але ж Верховна Рада України зобов'язала Кабмін розробити механізм відшкодування витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів.

— Так, зобов'язала, проте ці витрати лягли на автопідприємства.

— Тож скількох пільговиків возите за так?

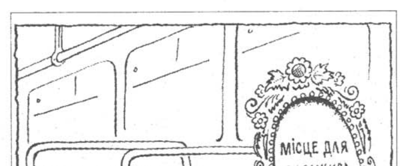
— Багатьох. Майже п'ятдесят відсотків пасажирів. Розумію — пенсіонерів, котрі не працюють, але цими пільгами користуються й далеко не бідні прошарки суспільства. Нині ще залишається 26 категорій пільговиків. І за них платять частково ті, хто цих пільг не має.

— Ви сказали, що до мінімуму скоротили маршрути. Як сприйняли це ті, хто справно платив за проїзд?

— Так, як і мали б сприйняти: з обуренням. Адже в більшості районів області пасажирський автотранспорт — єдиний засіб сполучення. Це насамперед стосується гірських регіонів. Не хочу лічити гроші в чужій кишені, але Держкомзв'язок безцеремонно вніс з першого листопада зміни в діючі тарифи на основні послуги, й це не помітили високі державні мужі. Мотиви зв'язківців ніби й обґрунтовані: підвищення цін на електроенергію, пальне, мастила тощо. А громадський автотранспорт хіба не споживає ті самі енергоносії!? Де тоді елементарна соціальна справедливість? Чому це раптом пасажирський автотранспорт став пасинком у держави, а мешканці віддалених сіл — заручниками такої політики?

Костянтин ТАРАН:

— І не тільки вони. Заручниками стали й водії. Тотальне скорочення в колективах, символічна зарплата тих, хто ще працює, й тривале непогашення боргів з її виплати викликають законне невдоволення. Якщо бути відвертим до кінця, це часто штовхає водіїв до порушень, тобто безбілетних перевезень, за котрі керівництво автогосподарств їх суворо карає. Але ж і водія можна зрозуміти: автогосподарство не в змозі підтримувати вкрай зношений автобус у надійному щодо безпеки руху стані, й запасні частини водій купує інколи на власний кошт. А середня зарплата за останні дев'ять місяців становила аж... 66 гривень. У колективах назріває соціальний вибух. Так тривати довго не може. Незалежно від волі колективів автотранспортні підприємства перестануть існувати й люди опиняться на вулиці. Вони ніяк не можуть зрозуміти, чому держава не виконує навіть ті закони, які сама приймає, але вимагає безумовного дотримання тих, котрі стосуються обов'язків автоперевізників.

Мікловш КОССЕЙ:

— Це запитання адресуємо народним депутатам України, які представляють Закарпаття в парламенті. Звертаємося до них як виборці з проханням розібратися в ситуації, що склалася, й на ділі проявити турботу не лише про галузь і її працівників, але й про пасажирів — теж виборців, котрі годинами виглядають довгоочікуваний автобус і мерзнуть на зупинках. Тому пропонуємо відмінити дію тимчасової заборони підвищення цін і тарифів на послуги громадського автотранспорту, прийняти документ щодо адресної допомоги тим, хто має право на безкоштовне та пільгове користування пасажирським автотранспортом. Якщо такий варіант не влаштовує, ось інший: договірні відносини з тими міністерствами й відомствами, чиїх працівників перевозять на пільгових засадах. Щодо пенсіонерів, то місцеві органи влади могли б видавати їм талони на проїзд, які погашалися б автопідприємствам з того-таки Пенсійного фонду в рахунок невнесення платежів до нього на цю суму. До речі, автоперевізники, незалежно до яких форм власності належать їх підприємства, довели свою законослухняність і спроможність виконувати обов'язки перед державою, обслуговуючи навіть найневигідніші маршрути, приватник туди не їде. Сплачують і всі податки. Тож мають підстави, аби й держава не залишила їх без своїх турботи й певного соціального захисту. Вважаю, так само міркують і наші колеги з інших регіонів.

Розмову вів
Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

За 30 секунд Спітак перетворився на руїни

Інвестори люблять Францію. Чому?

Держава пропонує інвесторам різні форми фінансової допомоги і податкових пільг

Здавалося б, наша країна має такий великий потенціал і співробітництво з українськими фірмами в перспективі може дати чималий прибуток. Проте інвестори не поспішають до України. В чому ж річ? Це запитання часто ставлять і дуже високопоставлені особи, і дрібні підприємці, які мріють створити спільні з іноземними фірмами підприємства, щоб під наші добрі наміри отримати живі долари.

У цьому зв'язку цікавий приклад Франції, яка за обсягом інвестицій, що забезпечують створення робочих місць, посідає третє місце в світі після США і Великобританії і перше — в майбутній зоні євро. За словами міністра економіки Франції Домініка Штросс-Кана, 8000 міжнародних підприємств допомагають розв'язати важливу проблему: завдяки припливу капіталів з-за кордону в країні щороку створюють близько 20 000 робочих місць. «Нині міжнародні підприємства забезпечують у Франції зайнятість 2000000 осіб, з яких 800 000 працюють у промисловості, що становить 24 відсотки всіх робочих місць промислового сектора», — заявив пан міністр.

Неможливо напевно сказати, коли до країни «потекли» перші інвестиції. Проте деякі факти все-таки є. Приміром, 1842 року представники американської сімейної фірми Хавіландів, котра займається виготовленням посуду, вирушили до Європи на пошуки нових товарів для американських споживачів. Побачивши лімозьку порцеляну, Девід Хавіланд вирішив відкрити в цьому місці власну фабрику.

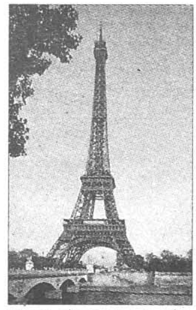
Фірма «Форд» облаштувалася у Франції на початку нинішнього століття. 1907 року сюди завезли перші автомобілі американського конструктора. А вже 1913-го в Бордо відкрили перший складальний цех фірми Форда. Нині в акціонерному товаристві «Форд», створеному 1954 року, — 4700 осіб. Його оборот перевищує 29 млрд. франків (3,3 млн. доларів).

Проте тривалий час державні органи Франції стримано ставилися до інвестицій іззовні. «Реальний поворот у політиці стався 1983 року, після завершення дебатів про збереження франка в європейській валютній системі. Було обрано курс на інтернаціоналізацію французької економіки», — вважає посол з іноземних інвестицій Жан-Даніель Торжман.

Як наслідок, протягом 1991—1996 років приплив іноземних інвестицій становив 714 млрд. франків (119 млрд. доларів). Торік приріст створених робочих місць за рахунок інвестицій становив 6 відсотків...

То чому ж Франція так вабить інвесторів? Передусім, завдяки політичній та економічній стабільності. Країна вийшла з кризи, і щорічний приріст виробництва знову сягнув 2,3 відсотка. При цьому рівень інфляції, як і раніше, залишається нижчим, ніж у Німеччині, Італії та Іспанії. Останнім часом значно зменшилися банківські відсоткові ставки. Стабільність франка дає змогу Паризькій біржі активно готуватися до переходу на єдину європейську валюту. Крім того, країна має чудово розвинену інфраструктуру шляхів, систему телекомунікацій, може похвалитися високою якістю теоретичних і прикладних досліджень у різних галузях науки. Держава пропонує інвесторам різні форми фінансової допомоги і податкових пільг. А принцип свободи інвестування возведено у закон.

І ще один момент, про який не варто забувати. Це — умови життя. Так, перш ніж ухвалити остаточне рішення про відкриття у Франції заводу, «Тойота» направила туди делегацію, щоб довідатися, в яких умовах опиняться 35 японських сімей, що мали переїхати на Північ Франції. Цікавилися можливостями шкільного навчання, проведення дозвілля, рівнем медичного обслуговування тощо.

За матеріалами «Лабель Франс».

Натовський базар

У ШТАБ-КВАРТИРІ НАТО було не проштовхнутися... Дипломати й офіцери країн Північноатлантичного блоку, а також партнерів, включаючи Україну, прийшли з родинами у повному складі на традиційний жіночий базар. Брюссельські «гарнізонні дружини» привезли для продажу сувеніри й витончувалися в приготуванні національних страв. Але, як зазначає ІТАР-ТАКС, «гвіздком програми» стала презентація кулінарної книги НАТО під редакцією Барбари Науман — дружини головного натовського військового — і з передмовою самого Генерального секретаря Хав'єра Солани.

З колишнього Радянського Союзу свої рецепти для трансатлантичної «книжки про смачну й здорову їжу» надали бойові подруги військовиків з Білорусі, Грузії, Молдови та Узбекистану. Є розділ Латвії, чомусь «прикрашений» державним прапором Литви. Але хіба ця «деталь» має істотне значення? Книжка вдалася і, ймовірно, стане бібліографічною рідкістю.

Наявність стендів на базарі, доходи від якого спрямують на доброчинні потреби, мала явно політичний відтінок. Звичайно ж, представлено всі 16 країн НАТО. Решта 10 — «співчутливі» чи ті, хто прагне вступити до західного альянсу. Ні України, ні Росії, ні Білорусі не було. Свій внесок зробили нейтральні Фінляндія, Швеція та Швейцарія. Широка участь Польщі співмірна з її прагненням якнайшвидше включитися в західні структури, перш за все в НАТО. Становище зобов'язує й двох інших членів «першої трійки» кандидатів — Чехію та Угорщину. З решт дев'яти претендентів знайшли сили й волю організувати свої павільйони лише Литва, Словенія, Румунія та Болгарія.

Список дванадцяти

Хусейна збираються віддати під трибунал. Міжнародний

Про початок кампанії за створення спеціального міжнародного трибуналу для суду над президентом Іраку Саддамом Хусейном було оголошено в британській столиці. Ініціатором виступає громадська група під назвою «Міжнародна кампанія за притягнення до суду іракських воєнних злочинців» (ІНДІКТ).

Цю організацію було створено торік, її очолює депутат британського парламенту Енн Клід. У вересні минулого року Сполучені Штати надали ІНДІКТ пожертвування в три мільйони доларів. За словами Енн Клід, нещодавно британський прем'єр Тоні Блер надіслав на адресу групи ІНДІКТ листа, в якому від імені уряду пообіцяв надати підтримку в створенні трибуналу. Генеральний секретар ООН Кофі Аннан також підтримав цю ідею, повідомили активісти кампанії.

За твердженням членів ініціативної групи, вони мають у своєму розпорядженні свідчення, що дають змогу звинуватити нинішнє керівництво Іраку в злочинах проти людства і геноциді. Відповідні свідчення, за словами Енн Клід, можуть дати перебіжчики з Іраку, які мешкають у Великобританії і в минулому зазнали репресій з боку багдадського режиму.

За словами представників ІНДІКТ, вони склали список з 12 найвищих іракських керівників, які, на їх думку, несуть відповідальність за серйозні злочини і мають постати перед міжнародним трибуналом. Окрім самого Саддама Хусейна, в цьому списку фігурують його сини Удей та Кусей, віце-президент Іраку Таха Ясин Рамадан, віце-прем'єр уряду країни Тарік Азіз, також колишній глава іракської розвідки Барзан ат-Тікриті, який донедавна очолював представництво Іраку при женевській штаб-квартирі.

Ат-Тікриті, зведений брат Саддама Хусейна, днями відбув із Женеви до Іраку, спростувавши чутки про свої наміри залишитися на Заході й стати дисидентом. За даними членів ІНДІКТ, від'їзд ат-Тікриті до Женеви дев'ять років тому був спричинений його незгодою з сином і потенційним наступником Саддама Хусейна — Кусеєм. На думку Енн Клід, ат-Тікриті прийняв рішення повернутися до Іраку через побоювання за свою долю, дізнавшися, що кілька днів тому члени ІНДІКТ порушили кримінальну справу проти нього. Правозахисники звинувачують ат-Тікриті в організації репресій у період його перебування на посту глави іракської спецслужби.

Тим часом члени ініціативної групи закликали іракських офіційних осіб, які не значаться у «списку дванадцяти», тікати на Захід і пообіцяли їм надійний притулок і амністію за, можливо, скоєні ними злочини, коли вони дадуть свідчення проти керівників Іраку. У разі давання свідчень ці люди можуть нічого не боятися, заявила Енн Клід.

За її словами, ідея суду над Саддамом Хусейном одержала додаткове підкріплення після того, як у Лондоні було заарештовано колишнього чилійського диктатора Аугусто Піночета, звинувачуваного в злочинах проти людства.

Яна СТАДІЛЬНА.

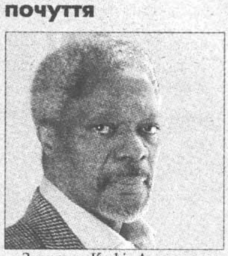
Люди й події

А хто гальмо?

Заявивши, що Німеччина і Франція мають бути «мотором інтеграції» у Європі, німецький канцлер Герхард Шредер поставив решту країн перед нелегким завданням. Адже тепер їм слід визначитися, хто ж буде «пальним інтеграції», її колесами, кермом, заднім мостом? І, найцікавіше, гальмом? Ні, звичайно ж, не ми — бо Україна, як стверджують наші керівні особи, рухається до Європи семимильними кроками. Щоправда, вакантним залишається ще місце вихлопної труби...

Різні почуття

Завдяки Кофі Аннану тепер достеменно відомо, що відчуває держава, якій не пощастило побомбардувати іншу. США та Великобританія, заявив Генеральний секретар ООН, «почуваються ображеними», і тому в разі нового конфлікту у відносинах з Іраком завдадуть ударів без затримки — «можливо, навіть не залишиться часу для владнання кризи дипломатичними методами». Та поки Аннан не повідомив, що почуває Саддам Хусейн, який жорстоко обдурив Вашингтон та Лондон. Мабуть, сором.

З майдану — в кайдани?

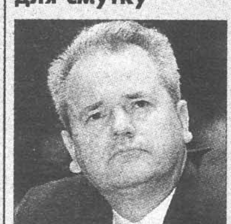
Дивну проблему вигадав собі президент Білорусі Олександр Лукашенко через якісь там акції протесту. «Мене, — сказав він, — найбільше хвилює те, що мої виборці — спокійний білоруський народ — ходитимуть цими вулицями на догоду політичним авантюристам». Та не слід так перейматися! Адже є спокійна білоруська міліція, яка швидко й звично припинить будь-яке ходіння того народу вулицями чи майданами. Отож президент може бути так само спокійним, як і його народ.

«Підполковник» Тарасюк

Значної моральної шкоди завдано цього тижня світлому образові українського міністра закордонних справ Бориса Тарасюка. Газета «ІТАР-ТАКС-експрес» наплутала щось зі знімками до статті про черговий російський скандал і, замість підполковника російського ФСБ (якому начебто дали завдання вбити Березовського), матеріал ілюструвало фото нашого дипломата. Отож можна лише поспівчувати: міністр опинився ненароком у сумнівній компанії! Та й звання йому «присвоїли» не таке вже й почесне — могли хоча б генерала дати.

Причина для смутку

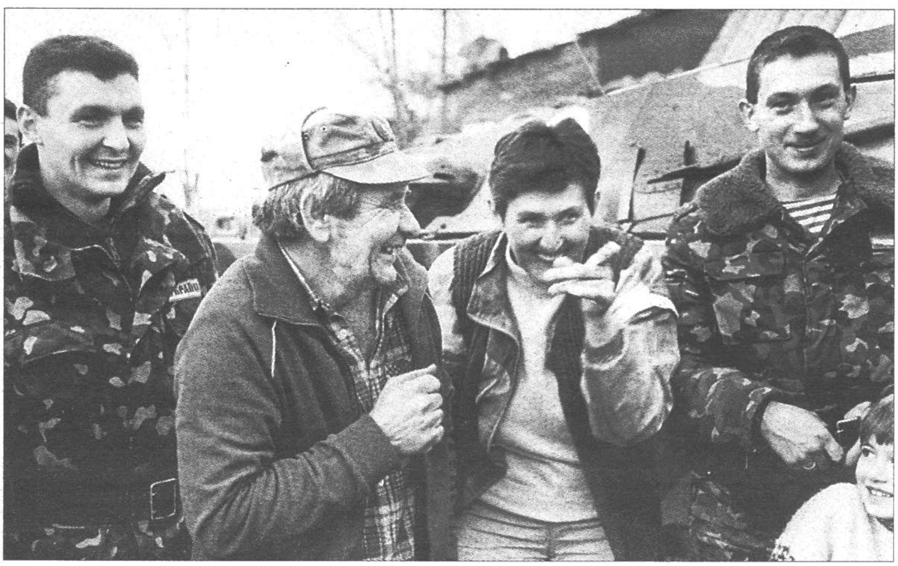
Неабиякий дипломатичний хист виявив офіційний представник Білого дому, коли заявив: США «не будуть дуже засмучені, якщо завтра на посаді президента СРЮ Слободана Мілошевича з'явиться інша людина». От що значить дипломатична мова: за неофіційними даними з найпотаємніших джерел, Вашингтон не лише не був би «дуже засмучений», а й навіть просто засмучений! Утім, ані наступного дня, ані через два дні влада в Белграді не змінилася.

Арешт Піночета стимулює нові ідеї

Один день капітана Джури

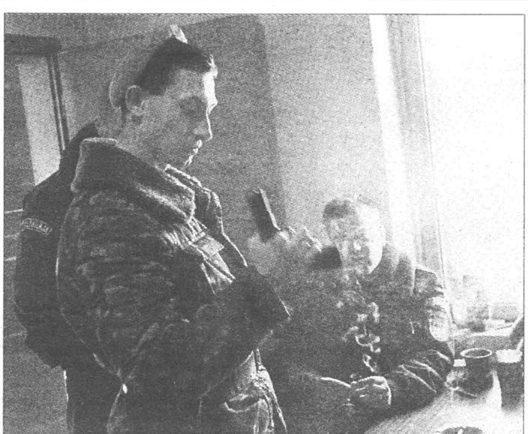

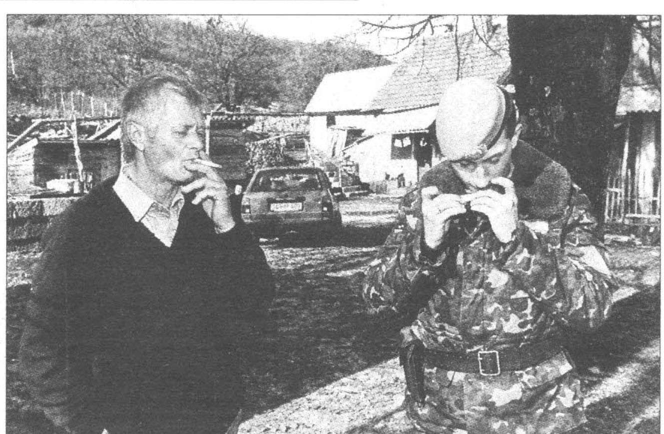
(Початок на 1-й сторінці.)

...Ми вирушили в тісній (буквально, бо в БРДМі таки тісно) компанії: Гольцев, Чередниченко, старшина-радист Василь Голомашевич і чудовий водій, старший сержант Олександр Семенов, котрого звуть «дідом», бо йому за тридцять. Мандрівка була насиченою: ось тут лежить міна, і досі не знешкоджена. А тут треба заїхати на пост сербської поліції. Тут — до школи, там — у гості. Ще планувалося, як то часто доводиться, побувати на ексгумації воєнних поховань, але цього разу обійшлося. Клопоту багато, але запам'яталася одна дрібниця. Серб у Придворцях сказав: «Джуро, щось голова болить, привези пігулок!» Гольцев пообіцяв і шепнув Чередниченкові: «Коли приїдеш без мене — не забудь пігулок...» Серби того дня ще не знали, що «капітан Джура» збирається додому: до Києва, звідки родом, до Одеси, де дружина Інна та донечка Аліна. На нього чекають, бо він уміє бути справжнім, а значить — потрібним.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Київ—Мостар—Київ.

Хто стоїть за пікетами?

Стали проявлятися «вуха» третьої сторони

Конфліктна ситуація

Сьогодні уже мало кого здивуєш конфліктами між старим керівництвом так званих відкритих акціонерних товариств та новими інвесторами. Один із них — між правлінням ВАТ «Дрогобицький долотний завод» та спостережною радою підприємства. Акціонерів стали ділити на «своїх» і «чужих», що позначилося на діяльності ДДЗ.

Зрозуміло, що реальна зміна форми власності — річ складна, тому дуже важливо домовитися щодо правил гри у правовому полі. На початку на таких засадах і зійшлися представники зацікавлених сторін. Наприклад, одним з акціонерів, які представлені у спостережній раді, є інвестиційний фонд «Нові ініціативи», що став співвласником підприємства з лютого 1997 року, придбавши акції на відкритому фондовому ринку та прийнявши участь в інвестиційному конкурсі. Умови інвестиційної програми передбачали поставку камерної печі для хіміко-термічної обробки вартістю 1,2 млн. доларів США, виконання природоохоронних заходів на суму 50 тис. доларів США, оновлення основних фондів, забезпечення ринків збуту та ін. Програму вже виконано: піч — на підприємстві, реалізація доліт (з перевищенням планованих показників) триває...

Трохи історії. Невдовзі після зміни статусу підприємства у різні інстанції — аж до Голови Верховної Ради і Президента, зокрема і до газети «Голос України», почали надходити листи, підписані ветеранами заводу. Від імені ради старійшин автори писали про «пригашені» злочини, скоєні на заводі, починаючи від 1993 року.

«...У 1994 році безслідно зникло 200 кг виробів із вольфрамокобальтового сплаву, пізніше, — 1,5 тонни цього сплаву та ще близько 1 тонни виробів із міді. Наприкінці 1995 року на заводі зникло безслідно 1500 доліт на суму 1,5 млн. доларів США. Сенсацією стала грабіжницька приватизація заводу, здійснена його керівництвом у спілці із керівництвом Главку Мінмашпрому. Прихватизатори занизили у сотні разів статутний фонд до 483 тис. гривень, продали невідомим інвесторам контрольний пакет акцій за сміхотворну суму інвестицій — 1,2 млн. доларів США в той час, коли вартість заводу сягала більш як 50 млн. доларів США, а на складах накопичилося продукції на суму біля 25 млн. гривень. Трагізм прихопизації полягає ще й в тому, що багатотисячний колектив фактично опинився поза приватизацією, ставши власником біля 18 відсотків акцій. При тому на долю кадрового фахового потенціалу — робітників та ІТР припало лише вісім відсотків акцій...».

Серед робітників почали поширювати листівку такого змісту: «... Ви могли за сертифікати (майнові і компенсаційні) і одну місячну зарплату викупити свій завод і бути його власником, найняти доброго господаря-керівника, отримувати регулярно зарплату і дивіденди. А ви довірили розпоряджатися заводом мафіозному директорові Ілику Т. Я...

Будьте обачливі, вимагайте перегляду акта приватизації, ставайте господарями своєї праці, вибирайте достойних, чесних керівників, а здирникам давайте по заслузі».

Наведені цитати доволі промовисто характеризують і підтекст намірів, і настрої в колективі. Дещо стриманіше, але в такому само ракурсі змалювали під час зустрічі загальну ситуацію на підприємстві голова правління долотного заводу Леонід Мищатин та його заступник із маркетингу Наталія Немирова. Керівники задекларували рішучі наміри боротися проти корупції і відстоювати інтереси колективу.

Таким чином весь накопичений за багато років старий негатив було сфокусовано на інвесторі.

Одне слово, картина «грабунку серед білого дня» була б майже завершеною, якби не одне запитання, на яке досі шукаю відповідь: де ж були шукачі істини раніше? Чому вони прозріли тоді, коли на заводі з'явилися інвестори.

Самі інвестори також хотіли б почути відповіді на це та багато інших запитань, з'ясувати стосунки з партнером, шукати компромісу тощо.

Це не просто було зробити, бо осідок «Нових ініціатив» — у Києві, а на самому підприємстві ніхто, по суті, не проводив їхню лінію. А вона полягає в тому, що не варто виробляти так багато доліт, які не мають збуту, адже, наприклад, у 1996 році кожне четверте пішло на склад.

Тим часом у надрах заводу зароджувалася інша програма. Її надмета — вибороти самостійність, домогтися перегляду акта приватизації. А методи — вимоги до інвестора відразу надати 47 мільйонів гривень (саме стільки, за підрахунками Л. Мищатина, потрібно для реконструкції заводу) без будь-яких зобов'язань з боку правління. А одна піч, мовляв, нічого не вирішує. Хоча головний металург заводу про неї мріяв 8 років. Інвестор і не сподівався, що зіткнеться з таким рішучим опором. Він хоче потрапити на завод, а назустріч — робітничі пікети.

Голова спостережної ради і керівник «Нових ініціатив» В. Лавров призначає зустріч голові правління Л. Мищатину й отримує відповідь: «Уважаемый Вячеслав Вениаминович! Встречу с вами не считаю необходимой из-за отсутствия правления и причин». Інвестор пробує зустрітися із керівництвом заводу за посередництва міського голови Дрогобича Олексія Радзінського — не вдається. Врешті він ініціює позачергові збори акціонерів, а тим часом Дрогобицький долотний звертається із позовною заявою до Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України «Про визнання недійсним договору про спільну інвестиційну діяльність». Підстави — нібито порушено Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», а саме: і з боку позивача, і з боку відповідача договір підписали по одній особі. А для широкого загалу на вістря було піднято іншу претензію: привезена на завод піч коштує значно менше, аніж її оцінив інвестор.

За подібних обставин крапки над «і» розставляють збори акціонерів. Але й тут партнери не домовилися. «Нові ініціативи» запросили акціонерів на збори 28 листопада, а Дрогобицький долотний — на 30 грудня. За кілька днів до зборів, які згідно із попереднього домовленістю про оренду мали відбутися в Дрогобицькому драмтеатрі, інвесторові відмовляють у приміщенні «у зв'язку з протипожежною безпекою». Саме таке оголошення з'явилося на дверях театру 28 листопада. Інвестори оперативно знайшли інший варіант і запросили акціонерів, котрі прийшли до театру, поїхати у Трускавецький санаторій «Кристал». Подбали й про автобуси. І тут опір так званому «загарбникові» досяг апогею й перетворився на фарс. Було вже зрозуміло, що збори хтозна, чи вібудуться, але діалог із акціонерами — робітниками заводу — вкрай потрібен спостережній раді, та не потрібен правлінню. Акціонери мали б вислухати обидві сторони, аби зрозуміти, що до чого. Та сталося інакше: одні акціонери (здебільшого долотники) пішли навперейми іншим, заблокували автобуси. «Рух опору» очолив голова профкому підприємства. Пікетувальники тримали в руках гасла «Не допустимо зборів до рішення суду». Таку картину застали журналісти. Цілком несподівано «облогу» зняла колега із Львівського телебачення Руслана Москаленко. Тільки-но вона підходила із мікрофоном до пікетувальників з проханням висловити свою позицію, тих наче вітром здувало. Дорога вивільнилася, й автобуси виїхали до Трускавця. А там, попід дверима кіноконцертного залу санаторію — нова «облога». Не впускали навіть журналістів, і нам довелося енергійно попрацювати ліктями.

Кворуму не було, та розмова членів спостережної ради із колективом акціонерів таки відбулася. Найперше запитання із залу прозвучало руба:

— Чому ви не впоралися ні з одним, ні з другим директорами? Адже кадрове питання — стратегічне, — вигукнув колишній головний енергетик заводу Володимир Марцих, який пропрацював на підприємстві 41 рік і має лише 63 акції.

— За свої помилки ми тепер і розплачуємося, — нас не допускають на завод, — відповів голова спостережної ради В. Лавров.

А його колега — інвестиційний керуючий Павло Шевело — взяв на себе правовий «лікнеп». Довелося пояснювати акціонерам елементарне, як-от: статутний фонд — то не вартість підприємства. Якби він був більший, робітники мали б ще менше акцій. А ціна печі — всього лише привід для зачіпки і спроба «перевести стрілки», щоб сфокусувати негативізм на інвесторові. Адже вартість майнових інвестиційних зобов'язань згідно із законом визначається домовленістю сторін. Така домовленість була, то чому ж друга сторона схаменулася аж через півтора року? Не повідомивши співвласника, на заводі звільнили не лише пенсіонерів а й «інакомислячих» — загалом понад 700 чоловік. Серед «зайвих» опинилися такі фахівці, як колишній заступник начальника ремонтно-механічного виробництва 46-літній Василь Мецан та вищезгадуваний Володимир Марцих.

З огляду на такий стиль управління заводом, інвестор вважає недопустимим зволікати, чекаючи рішення суду.

— Коли ваш голова профкому зайняв таку позицію і не впускав людей на збори, то що вже говорити про суд? Допоки він щось вирішить, завод може зупинитися, пояснив акціонерам П. Шевело.

Та поки дві сторони з'ясовують взаємини, проявляються «вуха» третьої сторони (шила в мішку не втаїти). Хтось хоче надолужити згаяне і наздогнати приватизаційний поїзд на наступній станції. Впливових важелів йому не позичати...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Дрогобич — Трускавець.

Прокоментувати ситуацію на підприємстві ми попросили члена ревізійної комісії ВАТ «Дрогобицький долотний завод» Павла Шевела

Павло Шевело: «Це — конфлікт між старим і новим»

Точка зору

— Приблизно з квітня 1998 року на ВАТ «ДДЗ» почала створюватися конфліктна ситуація, яка на початку вересня 1998 настільки загострилася, що зробила практично неможливою нормальну господарську діяльність підприємства.

Проте сторони, які найчастіше називаються як учасники конфлікту, а саме «колектив проти інвесторів» не є справжніми супротивниками, оскільки їм нема чого ділити — їхні справжні інтереси співпадають: і колектив підприємства, і інвестори зацікавлені в довготерміновому процвітанні підприємства, оскільки і для тих, і для інших підприємство є джерелом коштів для забезпечення добробуту. Така думка може викликати бурю негативних емоцій у того, хто звик думати інакше, а тим більше у того, хто хоче, щоб усі навкруг думали інакше. Найбільш популярними прикладами дій інвесторів проти інтересів колективу називають пропозиції продавати продукцію за зниженими цінами тим споживачам, які на ділі довели, що вони платять грошима і ще й вчасно, та призупинити будівництво житлового будинку для перевірки цін, за якими закуповуються будівельні матеріали й оплачуються роботи.

Зазначу, що насправді обидві пропозиції спрямовані на розв'язання проблем колективу щодо отримання зарплати.

Зокрема, пропозиція щодо будинку виникла після того, як виявилося, що будівництво його надто дороге і ціна одного квадратного метра значно перевищує ціну житлоплощі у Києві, тож ми припустили, що перегляд кошторису може вивільнити значні кошти. Зрештою, пропонувалося лише призупинити будівництво для ретельної ревізії.

Крім того, не витримують серйозної критики і спроби довести, що інвестори забирають собі ті гроші, які могли б бути використані для виплати зарплати: наприклад, у 1996 р., коли інвесторів на підприємстві не було, заборгованість у зарплаті зросла, незважаючи на те, що за рік було отримано досить значний прибуток. Можна дійти висновку, що протистояння колективу та інвесторів створене штучно для використання колективу як інструменту вирішення іншого завдання. Тому вважаю, що справжніми сторонами конфлікту є: правління ВАТ «ДДЗ» як ініціатор та спостережна рада ВАТ як прихильник нових механізмів управління підприємством — корпоративного управління.

Такий висновок базується на тому, що тільки у цих двох сторін є конфлікт інтересів: правління підприємства будь-що намагається зберегти всю повноту влади, тобто зберегти можливість самостійно і безконтрольно розпоряджатися підприємством, до чого правління звикло за період, принаймні, з 1994 р. до середини 1997 р., тоді як спостережна рада вважає за цілковито необхідне запровадити на підприємстві ту структуру управління, яка відповідає чинному законодавству України та згідно з якою, зокрема, діяльність правління має бути повністю підконтрольна спостережній раді, а правління зобов'язане організовувати виконання рішень спостережної ради.

Отож найважливішою причиною конфлікту є те, що з середини 1997 р. на підприємстві почала втілюватися сучасна система управління, обумовлена Законом України «Про господарські товариства». За цим законом розпоряджаються підприємством його власники —акціонери, які для прийняття рішень збираються на загальні збори, а в проміжках часу між зборами їх інтереси представляє створений акціонерами спеціальний орган — спостережна рада. Правління ж є лише виконавчим органом, підзвітним загальним зборам акціонерів та спостережній раді, який організовує виконання їх рішень.

Але правління хоче вважати себе справжнім одноосібним «хазяїном», а обумовлену законом підзвітність розуміє не більш як необхідність один раз на рік підготувати доповідь на загальні збори акціонерів, яким при цьому відводиться роль пасивного слухача.

Щодо інвесторів правління сповідує таку точку зору, що, мовляв, інвестор — це щось на зразок Святого Миколая, бо він приносить подарунки — інвестиції. Якщо він дає все, що у нього попросили, то йому можна подякувати, а якщо дає менше, ніж хотілося б, то його можна полаяти. Але у будь-якому разі інвестор — «Святий Миколай» — не має жодних прав у відповідь вимагати чого б то не було від правління.

Та інвестори не можуть погоджуватися з такою позицією правління, оскільки вона не відповідає ні міжнародним комерційним правилам та звичаям, ні українському законодавству. Вони вважають за доцільне використовувати відповідні заходи впливу на менеджмент підприємства, в тому числі вимагають від правління виконання законних рішень законного органу управління — спостережної ради.

Правління ж вважає, що така законна точка зору інвесторів є для нього прямою загрозою оскільки акціонери (і інвестори серед них) намагаються відібрати у правління частину тієї абсолютної влади, яку правління само собі надало, користуючись до середини 1997 р. безконтрольністю з боку акціонера-держави та акціонера—трудового колективу.

Тобто інвестори у якості власне інвесторів нічого поганого правлінню не зробили, а от як акціонери вони роблять те, що абсолютно правлінню не підходить, а саме: відбирають частину влади. У відповідь правління розпочинає конфлікт.

Важливо звернути увагу і не те, яку позицію щодо конфлікту зайняли окремі посадові особи різних державних установ, наприклад, Львівської облпрокуратури. Бо в той час коли на найвищому рівні декларується необхідність створення сприятливого інвестиційного клімату, окремі посадові особи своїми діями, можливо, несвідомо зводять ці зусилля нанівець. Наприклад, у нашій ситуації на початку жовтня 1998 року Львівською облпрокуратурою подано позов в інтересах держави (в особі Львівського регіонального відділення ФДМУ). Але парадоксальним є те, що на початку судового засідання вимушений позивач (Львівське РВФДМУ) зробив заяву про те, що він не підтримує позов, а у представника прокуратури не знайшлося змістовних аргументованих відповідей на запитання відповідача: в чому вигода для держави, якщо позов буде задоволено та чому більш як півтора року підняті прокуратурою юридичні проблеми нікого, в тому числі й саму прокуратуру, не цікавили?

Записав
Сергій ЛАВРЕНЮК.

Вимушений позивач відмовляється від позову

Знайшли кому заздрити

Одна високогуманна людина, доктор медичних наук, поставила діагноз причин щорічного урізання соціальних пільг для чорнобильців: «Заздрість, чорна заздрість». Простежмо появу і перебіг цієї «хвороби»

У ТРАВНІ 1986 року дітей з Чорнобиля відправили на оздоровлення в піонерські табори півдня України. Оскільки школярі були одягнені хто в що, держава виділила їм безкоштовно костюмчики, які на той час були дефіцитними (а що тоді було не в дефіциті?!). Так ось, працівники районного споживчого товариства Бородянки, де поселилися жителі Чорнобиля, привласнювали цей одяг, забезпечували ним своїх родичів і знайомих. А коли співробітники правоохоронних органів спіймали цих хапуг на гарячому, вони обурилися: «Наші діти теж хочуть ходити в красивих костюмах».

Пригадую, тоді як багато сімей чорнобильців переселили в селище Згурівку, їм почали продавати продуктові набори: по баночці згущеного молока, рибних і м'ясних консервів тощо (і це було дефіцитом). Та ось по селищу пішло ремство: чому це чорнобильцям усе, а нам нічого? Невдовзі видачу пайків переселенцям припинили під приводом, що «немає фондів».

Можна навести чимало прикладів заздрісного ставлення співвітчизників до цих людей. І заздрість ця значно посилилася із прийняттям Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Пільги, надані цим законом, кололи очі багатьом нечорнобильцям, особливо чиновникам, причетним до надання пільг, — фінансистам, соцзабезівцям, кабмінівцям. Їх заздрість, невдоволення (як це так — пенсія інваліда-чорнобильця вища від пенсії міністра!) в урядових кабінетах поступово оформлялються у законопроекти, постанови, інструкції, якими дедалі більше обмежують права чорнобильців. Верховна Рада минулих скликань вносила зміни у вищезгаданий закон у 1991, 1992, 1993 (тричі), 1995 (двічі), 1996 (тричі) і в 1997 роках. І це без врахування обмежень, визначених Законом про державний бюджет! Крім того, Кабмін своїми декретами тричі вносив зміни в закон. І щоразу в бік погіршення.

Є приказка: не так пани, як підпанки. Перефразувавши її на юридичний лад, скажемо: не так закони, як підзаконні акти. Візьмемо пункт 1 статті 20 Закону «Про статус...». Ним гарантується «безплатне придбання ліків за рецептами лікарів» для чорнобильців 1 і 2 категорій. Вимога зрозуміла і ясна, як божий день. Однак до неї Кабмін видає 5 вересня 1996 року постанову № 1071, а 17 серпня 1998 року ще одну — № 1303. Обидві вони уточнюють, доповнюють, тлумачать по-своєму вимогу Закону «Про статус...» Крім того, Міністерство охорони здоров'я видає наказ № 185 від 23 червня 1997 року про зміни до переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповуватися закладами і установами охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевого бюджетів. У ньому перераховано 360 найменувань медикаментів. Мова в постановах Кабміну і в наказі МОЗ йде про ліки для амбулаторного лікування.

Але чиновникам від Мінфіну цей перелік здався занадто довгим. І ось у вересні ц. р. лікарні й аптеки Вінниці одержують з Управління державного казначейства у Вінницькій області листа «Про впорядкування безплатного відпуску ліків за рецептами лікарів». Документ рекомендує провести організаційні заходи щодо виконання постанови Кабміну № 1303. Чорнобильці не забуті поки що! До листа причеплено довісок у вигляді списку медикаментів лише із 110 найменувань. У листі казначейства теж йдеться про медпрепарати для амбулаторного лікування. Але лікарням і аптекам дали зрозуміти, що обмеження стосуються і стаціонарного лікування. І як тут не погодитися з висновком народного депутата України Сергія Шевчука про те, що політику в медицині визначає не МОЗ, а Мінфін!

Спонукали на ці дії Укази Президента України, видані влітку нинішнього року. Одним Указом (№ 656 від 18 червня) удвічі зменшуються відрахування до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення. Іншим Указом (№ 857 від 7 серпня) справляння збору до цього фонду з 1 січня 1999 року взагалі призупиняється. Президент обіцяє, що чорнобильські програми будуть фінансуватися з бюджету. Та ми бачимо, як з бюджету фінансуються освіта, наука, культура, медицина. Так само буде і з чорнобильськими програмами. Вибачте, не буде — вже є. Ось визначення міністра України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Валерія Кальченка: «Після того, як було прийнято Указ Президента про зміну системи наповнення Чорнобильського фонду, змінилися джерела його наповнення. Сьогодні — це лише 5 % від фонду оплати праці, а інші його частини, згідно з Указом Президента, повинні поповнюватися із Держбюджету. Дуже прикро, що Міністерство фінансів порушує цей закон. Сьогодні ми не отримали жодної копійки на те, що має дотуватися із держбюджету. Як наслідок, різко зменшилися надходження до Чорнобильського фонду».

... Нещодавно я побував у Вінницькому обласному спеціалізованому диспансері радіаційного захисту населення. Керівництво закладу вживає надзвичайних заходів, аби придбати необхідні ліки і новітню апаратуру для діагностики і лікування своїх пацієнтів (а це в основному чорнобильці), пристойно нагодувати їх. Незважаючи на фінансову скруту, лікарі диспансеру регулярно виїжджають у села четвертої зони і на місці провадять медичні огляди, надають необхідну лікарську допомогу. Тим часом медперсонал кілька місяців не одержує заробітної плати. Шановне керівництво держави, уявіть собі напівголодного хірурга зі скальпелем за операційним столом...

У черзі до їдальні пацієнти диспансеру стиха обмінювалися думками щодо Указів Президента про ліквідацію Чорнобильського фонду, про обмеження коштів на ліки. Про поступове скорочення пільг для чорнобильців один хворий висловився так: «У дитинстві я читав оповідання про те, як дітлахи знущалися з голодного собаки. Вони прив'язували до сурової нитки шматочок сала і кидали цуценяті. Воно жадібно ковтало той шматочок, а діти з реготом висмикували їжу із шлунка беззахисної тварини». Щось схоже відбувається і з пільгами для чорнобильців.

Зайдіть, шановні можновладці, до будь-якого чорнобильського диспансеру і подивіться на його пацієнтів: це люди-тіні. І тіней цих щодня стає дедалі менше. То, може, владі цього й треба: менше людей — менше проблем?

Верховна Рада трохи протистоїть натиску Президента і Кабміну на чорнобильські закони. Але, як кажуть знавці, всякий опір тимчасовий. Про це свідчить попередній досвід «обрізання» і «обгризання» визначених законом пільг і компенсацій. Постраждалі від ядерної катастрофи вважають, що в нашій країні тільки Верховна Рада має змогу і сміливість захистити їх від чиновників.

Микола РУДЕНКО.

Вінниця.

«Аспірин» матиме свободу

І все ж, це — ще півбіди

АРБІТРАЖНИЙ СУД м. Києва ухвалив рішення про визнання свідоцтв України на чотири знаки для товарів — фармацевтичних препаратів, які включають логотипи «аспірин» на латині і кирилиці, недійсними.

На перший погляд рішення арбітражного суду може видатися просто логічним і закономірним. Споживачам і виробникам ліків в Україні повернуто те, що у них всупереч чинному законодавству відняли — право вільного використання назви ліків стосовно до того препарату, який уже протягом століття називається аспірином, точніше, видової назви ліків різних виробників, які включають ацетилсаліцилову кислоту і наповнювачі — цукор, замінники цукру, крохмаль, глюкозу та ін. Назва ацетилсаліцилова кислота для цих ліків, як видно із їхнього складу, буде неправильна, та й споживачеві вона, спрацьована на зразок хитромудрої кухонної латині, незвична, вимовляється важко середньостатистичним споживачем, і навіть після обіду.

Аспірин як назва ліків у процесі тривалого використання увійшов не лише до фармакологічних довідників, а й до тлумачних словників та російської і української та інших мов світу. Лише цього фактора за чинним раніше і на даний момент законодавством досить для відмови у реєстрації позначень «аспірин», не лише заявлених, а й уже зареєстрованих як товарний знак для ліків з такою самою назвою, склад і механізм дії яких на організм людини досить відомі.

Безперечно, дуже спокусливо одержати монопольне право на користування і розпорядження знаком «аспірин» щодо ліків тієї самої назви, для цього, напевно, можна і не поскупитися на супутні витрати. Мабуть, це не менш вигідне право, ніж монопольне володіння товарним знаком «водка» для відомого алкогольного напою. Скільки копійок з кожної пляшки зігрівної рідини тоді можна було б власникові знаку повернути на свою користь, використовуючи силу закону? А з усього випуску в межах окремо взятої держави, а в світовому масштабі?

Чинне законодавство багатьох країн світу не допускає таких реєстрацій. Відмовили заявникові у реєстрації товарних знаків «аспірин» для фармацевтичних препаратів патентні відомства США, Великобританії, Франції, Японії, Іспанії, Китаю, СРСР, Росії, Казахстану тощо. Невже й справді, як нарікають потерпілі, в Україні усе не так, "як у всіх", "вічно її кудись заносить"? Хоч як дивно, але матеріали справи показують, що патентне відомство України щодо цих реєстрацій зробило те, що і мало зробити.

Для подальшого діловодства за заявками, що подані раніше на реєстрацію в патентне відомство СРСР і стосуються оспорюваних знаків, у Держпатент України як обов'язкові документи, що підтверджують ведення діловодства за ними у одержуваному відомстві (патентному відомстві СРСР) до 25.12.91 р., до матеріалів клопотань заявником було додано лише чотири свідоцтва СРСР на товарні знаки, кожне з яких «чинне з 04.12.91 по 04.12.2001, дія свідоцтва розповсюджується на всю територію Союзу РСР».

Через те, що в Україні «відповідність знаків умовам їх реєстрації визначається згідно з законодавством, чинним на дату подання заявки», як, втім, і в інших країнах, то згадані свідоцтва одночасно встановлювали «відповідність» заявлених позначень, у тому числі і за новизною, вимогам чинного законодавства (Положення про товарні знаки, Держкомвинаходів СРСР, 1974 р.) на 04.12.91 р., тобто на дату, що передувала не тільки даті початку прийому Держпатентом України заявок на реєстрацію знаків, а й даті утворення Держпатенту України. За наявності наданих авторитетних свідоцтв СРСР на товарні знаки експертиза Держпатенту України не могла ухвалити якесь інше рішення, що вступає в протиріччя з чинними на усій території СРСР з 04.12.91 р. свідоцтвами СРСР. Неправомірність реєстрацій у патентному відомстві, що одержало первинні заявки, могла бути доведена тільки в судовому порядку і тільки за ініціативою зацікавлених осіб, які, звичайно, доступу до матеріалів заявок до публікації відповідних відомостей не мали.

Та ось у справі відкрилася ще одна обставина. Задовго до дати прийняття Держпатентом України рішення про реєстрацію оспорюваних знаків в Україні згадані свідоцтва визнано в установленому порядку недійсними, бо знаки не відповідали умовам їх реєстрації на дату подання заявок. Відповідальність за прийняття рішень Держпатентом України за недійсними документами несе, звичайно, заявник, який сором'язливо замовчав про те, що експертиза Держпатенту України приймає рішення за його клопотанням щодо продовження розгляду заявки, поданої раніше до патентного відомства СРСР, на підставі фальшивих на дату прийняття рішень документів.

І все ж, це — ще півбіди. Біда для споживача, на наш погляд, полягає в тому, що правову охорону знакам, свідоцтва на які визнані в установленому порядку недійсними, було надано стосовно всіх фармацевтичних товарів, тобто практично всього того, що може бути в аптеці під назвою ліки. Жоден закон, в тому числі й Закон України «Про лікарські засоби», який передбачає обов'язкові вимоги до відомостей, що наносять на упаковку ліків, не може заборонити власникові знаку для товарів маркувати їх знаком виробника, в даному разі знаками з логотипом «аспірин». Тож щодо будь-яких ліків, окрім аспірину, ці знаки будуть цілком неправдиві. Навіть коли на упаковці присутня назва ліків, приміром, морфін або інсулін, товарний знак «Аспірин», що стоїть поряд, жодного споживача не введе в оману стосовно товару, зокрема складу ліків. При цьому тяжкі наслідки зовсім не виключено.

А коли, як стверджують представники власника знаків, останній і не думає маркувати щось, окрім власного аспірину, цими знаками, тоді яка потреба в існуванні таких класично неправдивих знаків, реєстрація яких чинне законодавство не допускає? Хіба важко здогадатися, що як наслідок реєстрації неправдивих знаків для лікарських препаратів можлива насамперед така «накладка», як летальні результати серед ні в чому не винних споживачів ліків?

Ось більш знайомий аналог випадку, що розглядається, — хто залишить водієві посвідчення водія за категоріями В, С, D, Е, виявлене автоінспекцією як видане з необачності, коли достовірно встановлено, що затриманий власник посвідчення нічого, крім «Запорожця», ніколи не водив і водити не збирався, присягає, що за кермо іншого транспортного засобу і за наявності такого посвідчення ніколи не сідатиме і просить залишити йому посвідчення, бо від знайомих і від дружини йому при цьому поваги більше.

(Закінчення на 15-й стор.).

Щеглов, якому можна довірити свою голову

Уявіть, під час нашої бесіди до клініки приїхав генеральний конструктор АНТК імені Антонова Петро Балабуєв. З'ясовується, вони з Віктором Івановичем — давні друзі

***У** середині листопада в Дніпропетровськ до обласної лікарні імені Мечникова з'їхалися знаменитості — нейрохірурги з Німеччини та України. І не вони вчили наших, а наші здійснили «вищий пілотаж» — показові операції. І тепер, через кілька тижнів, вони розповідають про це, стукають по дереву — усе гаразд. Як завжди? — запитую. Їм не подобається запитання. Сказати правду — лихо накликати, а що як комусь не пощастить, сказати неправду —несправедливо. Вони мовчать. Краще не відповідати, не казати багато, а робити справу. Мабуть, тут таке неписане правило. І на провокації «світила» не піддаються. Офіційна назва клініки — «Науково-практичний центр ендоваскулярної нейрорентгенохірургії АМН України». А в житті її називають клініка Щеглова.*

Сам Щеглов переконаний, що епітети на кшталт «золотих рук», «чудотворців у білих халатах», «людей з великим серцем» — цілковита дурниця. Є точна робота і розуміння того, що медицина — це армія. В тому смислі, що всі призначення лікарів мають бути виконані з точністю до мікрона. А самі лікарі мусять дійти до автоматизму у виконанні найскладніших операцій. Кожну записують, відтворюють на моніторі. І багато «розборів польотів» не буває. Або віртуозно — або ніяк. Багато хто не витримує. Жорстко? Так. Щеглов жорсткий. Він ганяє персонал. І він у нього вишколений. Не приведи Господи, медсестра перебуватиме не в тому місці, де їй належить бути під час чергування... Він і о третій годині ночі може нагрянути. До цього всі готові. Він тут живе, в цій своїй клініці на восьмому поверсі. Не довіряє? Ні, не те. Він живе клінікою. Цією роботою.

У кожного з нас є свої дивацтва. Мені здалося, що в нього вони «клінічно специфічні». Йому можна довірити свою голову. Кажу в прямому розумінні слова «голову», бо йдеться про те, що операція, кажучи грубо, в голові робиться без трепанації черепа. Якщо травма, інсульт або ще якась халепа, коли голова окремо, а ти — не ти. Від цього ніхто не застрахований. Ніхто. Тільки хтось знає, куди мчати зі своїм лихом, а хтось, опинившись у владі стереотипу, може стати інвалідом на все життя, що залишилося.

У клініку Щеглова — черга. 30 ліжок не можуть прийняти всіх стражденних, тих, кому тут можуть повернути — і головне — повертають здоров'я. Та й не ліжка-бо рятують. А методика більш щадного лікування, дорогі доопераційні, операційні та післяопераційні заходи, комп'ютерні томографи, унікальна апаратура, яку тут використовують, як то кажуть, на повну котушку, тоді як в інших 15 клініках вона простоює. Очевидно, там вона потрібна не всім лікарям... І пацієнтів там не багато. Та не будемо про інших. Ідеться про клініку Щеглова. Адже в ній не тільки один Щеглов, тут працює також і син Віктора Івановича — Дмитро. Він у клініці наймолодший лікар — йому 30 років. І він теж здійснив у Дніпропетровську «вищий пілотаж». Кому вже немає попускання — Щеглову-молодшому. Сімейність. Вона, як я зрозуміла, полягає тут у тім, що батько навчив сина тонкощів своєї справи. Та передусім він став «рідним батьком» іншим «дітям»: я навчив цих тонкощів інших лікарів, щоб не було їм прикро, — каже Віктор Іванович. А потім Дмитра, хоча він з восьмого класу робив балончики, штук 50 змайстрував. Одним із них я чудово зробив операцію. Щеглов задоволений спадкоємцем. Це я відчула з м'якості в голосі та з усмішки, що ледь торкнулася вуст, коли він казав про Дмитра. Одне слово, син радує батька. Скупий він на похвали. Здається, якщо вичавить із себе дватри добрі слова, тут-таки стає ще жорсткішим. «Ось Женя оперує, як Бог», — слова патрона змусили Євгена Анніна не те щоб почервоніти, він-бо Аннін, а відчути себе ніяково. На мить. Адже він певен у собі, хоча й стукає по столу...

Щеглов починав з Анніним нову методику і клініку, і центр. Вони нерозривні й нерозлучні.

У світі медицини, втім, як у будь-якому іншому, є свої закони зростання. Є вчителі, рівня й учні. На цьому зрізі стосунків сповна відкривається людське «я».

Ненаписаною книгою називає Віктор Щеглов стосунки зі своїм учителем академіком Андрієм Петровичем Ромодановим. Ось як учень розповідає про свого вчителя:

— Це був аристократ, благородна людина, яка ніколи не сварилася, висловлював він невдоволення, звичайно, але, так би мовити, в літературній, навіть вишуканій формі... І якби не було Ромоданова, не було б багато чого і багатьох у медицині. Коли він покликав мене, майже 35-річного хірурга, до себе і сказав: «Вікторе, у тебе нестандартне мислення, ти займатимешся судинною хірургією», я плакав... Бо я, навчаючись у Харківському медінституті, пропрацював чотири роки на кафедрі у Цейтліна, робив операції загальної хірургії, потім три роки в Сумах —хірургом... Але нейрохірургії я не знав. То як піти в неї? Це все одно, що дитину, яка не вміє плавати, кинути в океан. Вступив до аспірантури, опанував нейрохірургією. І погодився на пропозицію Ромоданова. З умовою: дайте мені творчу свободу, щоб мені ніхто не вказував, не заважав. Мені не потрібні керівники, які ніколи цим не займалися, я звертатимуся до вас. По-перше, ви директор і за інститут відповідаєте; по-друге, ви єдиний по-справжньому займалися судинною хірургією.

Моя дружина, вона була моєю помічницею, переклала мені п'ять закордонних монографій, десять дисертацій — усе це я прочитав і так поступово почав розбиратися в судинній хірургії. І так захопився цією роботою, стільки докладав зусиль, щоб усе це розвинути й зберегти. Тоді, пригадується, робив операції о третій ночі, щоб ніхто не заважав. Мене називали божевільним. А Ромоданов мене підтримував. Потім створили групу ендоваскулярної хірургії, далі — клініку. І стали законодавцями в ендоваскулярній нейрорентгенохірургії.

Це Віктор Щеглов розповідає через кому, а насправді все було, звісно, дуже складно й важко. Він ризикував, «піднявши руку» на усунення наслідків інсульту. Уточнимо, із ста 50—70 осіб гинуть миттєво. Решта, якщо потрапляють до клініки Щеглова і тут їм роблять операцію, залишаються жити, підводять чотири відсотки.

Коли було виконано вже 512 операцій, про метод як про відкриття було зроблено доповідь у Японії. У клініку їздили найбільші зірки нейрохірургії — канадець Дрейк, Саймен, головний нейрохірург Великобританії, німець Пія, його називали навіть «папа Пія», це світове світило нейрохірургії. Бо те, що роблять Щеглов і його клініка, якісно відрізняється від класичної нейрохірургії.

У клініці побували 85 найкращих нейрохірургів світу, 32 з них навчалися тут, наприклад з Німеччини, Японії, США, багато нині завідує великими клініками Канади та Америки.

— Усе це стало можливо, бо був Ромоданов, бо я був вільний.

— А хтось із ваших колег, — запитую я у Віктора Івановича, — може сказати, що він вільний у своїй роботі?

— Цілковитої свободи немає. І такої, що була в мене, теж немає. Легкість дається тяжкою працею. Я даю молодим операції, які й не снилося отримати лікареві в такому віці. Але в нас до цього готуються важко. За нашим винаходом об'єднання імені Артема виготовило тренажер. І ось поки лікар не зробить 10 тисяч пункцій — у ногу, в шию, не здійснить 10 тисяч «операцій», він не підійде до людини. Я їм тверджу: пройдеш тренажер — не тремтітимеш, і якщо пацієнт помиратиме, знатимеш, що робити... Щоб не бути вбивцею — працюй на тренажері. Вісьмох я вигнав. А інакше не можна. Всі операції лікарів записуються. Коли не записано щось, що відбувається під час операції, до протоколу — це вже злочин. Не записав — значить, ти можеш іти, бо інакше — тюрма. А хто заперечував, я тому казав: сам до суду подам... У хірургії завжди вирішується питання життя і смерті.

Можу собі уявити, яким складним був процес відокремлення та створення центру. Це був своєрідний виклик. Виклик традиційній нейрохірургії, виклик наявній системі. Тому Щеглову перешкоджали в доступі до тих, хто міг підтримати його. Такою людиною став президент Академії медичних наук Олександр Возіанов. Як каже Віктор Щеглов, Олександр Федорович розв'язав цю проблему за три хвилини. Але до цих трьох хвилин сам Щеглов ішов довгі роки. А Возіанов, вбачаючи в ендоваскулярній медицині перспективу, створив ще три центри, зокрема й у Дніпропетровську. Це стало політикою академії.

Але 30 ліжок у Щеглова не можуть прийняти всіх стражденних. І апаратура тут працює на повну котушку, як ніде в інших клініках. Але не будемо про інших... Кажемо про клініку Щеглова. Адже він винахідник. Він у себе на кухні ночами майстрував цей диво-балончик—парасольку. А щоб провести експерименти, попросив в Інституті Патона зробити з пластмаси модель голови із судинами — усе прозоре, щоб бачити, як по судинах просувається цей балончик. Я, пригадує Віктор Іванович, був вражений — це наче космос, наче небо, балончик сам просувається по судинах, є турбулентність руху, немов на річці, вона тече, він рухається. Я побачив природу цього явища і зрозумів, **ЩО** я тепер можу. І тоді, хоч би хто спробував мені перешкодити, я зупинив би його. Я нікому не дозволив би занапастити цей метод. Я тоді розмовляв так, що не можу вам повторити...

Щеглов-молодший і медсестра Валентина Вітер готуються до операції

І як хірург-винахідник давав ідеї геніальним технарям-конструкторам заводів Артема, «Арсенал», Антонова на створення необхідних йому інструментів, пристосувань. І вони це робили для клініки. І ці конструктори, директори заводів та інститутів тут, у клініці Щеглова, свої люди. Уявіть, під час нашого інтерв'ю до клініки приїхав генеральний конструктор АНТК імені Антонова Петро Балабуєв. З'ясовується, вони з Віктором Івановичем — давні друзі. Петро Васильович не раз приходив на допомогу у становленні та функціонуванні клініки, а лікарі рятували життя антоновцям. І, між іншим, так клініка знаходить спонсорів. Бо вдавати, що медицина безплатна, — це що злочин, переконаний Віктор Щеглов. Ось, приміром, ліки. Вони грошей коштують. І якщо покладатися тільки на державу, то клініки вже давно не було б. Покладатися доводиться тільки на себе. Ось чому в цьому державному, підкреслюю, державному центрі шукають і знаходять способи забезпечити його і матеріально, і фінансово. Скажу, наприклад, що сюди не треба йти зі своїм простирадлом і супом. Тут забезпечують і нормальними умовами, і нормальним харчуванням. І оперують, лікують безплатно, якщо у вас немає змоги заплатити... А багато й не має її, адже деякі ліки коштують неймовірних грошей — 500—600 гривень. І це обурює лікарів, бо зарплата пацієнтів, здебільшого, набагато менша від вартості ліків. Та вони не відмовляють у допомозі, вони приймають хворих без направлень, вони ставлять їх на ноги.

І, уявіть собі, створили майстерню з пошиття не тільки лікарняного вбрання, а й брюк, наприклад. Реалізують. Копійка до копійки — живлять клініку. Це здається немислимим, але коли згадуєш, що Щеглов живе цією роботою, своєю клінікою, розумієш — це нормально в нашому ненормальному житті.

Ми довго розмовляли, майже півдня. Віктор Іванович раз по раз повертався в дитинство та в юність. Вони були важкі й яскраві.

А потім ніби між іншим розповів, як він в Америці диктував по спеціальному зв'язку, як робити операції на судинах. Там були колеги з Гарварда, Берклі... Його слухали в багатьох країнах світу. А ще він став у світі людиною року за професією.

Знову й знову він згадує себе в херсонському степу, босоногого хлопчиська в кавунових патьоках, себе, харківського студента, для якого був відкриттям Перший концерт Чайковського, що став улюбленим твором, юнака, котрий пізнавав життя і з книжок, і з театрів, і зі спілкування з аристократами, вченими, книжки яких були й тепер є і ще довго будуть джерелом знань... Бо його навчали імена... Іменем став і він. Ними будуть і його діти.

Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У хірургії завжди вирішується питання життя і смерті

Жарт номера

Кілер-любитель.

Перлюкізми

✔ Скажи мені, на скільки ти затримався на роботі, і я скажу, де ти був.

✔ Гарний у нас народ, та навести у державі порядок не може.

✔ Грабують дурні, розумні приватизують.

✔ А кого турбує те, що турбує народ?

✔ Буде жінка, буде і їжа!

✔ Якщо ми не будемо на них працювати, тоді хто ж?

✔ Що таке творчість? Суєта сует!

✔ Дарма, що їсти нема чого, зате у нас найкращі в світі чорноземи!

✔ У тих, хто гребе гроші лопатою, мозолів не буває.

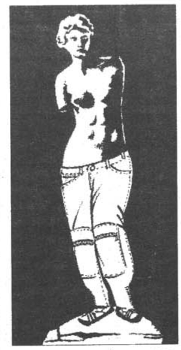
✔ Особливо гарно у дурнів виходить робити розумний вигляд.

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Сільський ексклюзив

Мистецтво — для фасону

Марко Студений мав на селі найдорожче — репутацію людини, яка завжди тримає носа за вітром. Голова колгоспу, якого за нестримне бажання потрапити до районного парламенту називали не інакше, як «наш дуче», довіряв йому, як своїй мамі. І коли Марко перепиняв голову на дорозі своєю сакраментальною фразою «є ідея», це завжди закінчувалося півлітрою і варениками у сметані. Ідеї Марка були того варті. Цього разу Студений змакітрив таке, що наш дуче і сон втратив. Ходив селом із червоними від недосипання очима і тільки ошелешено спостерігав за тим, як розкручував свою ідею Марко. Попервах на всіх кутках і задвірках зарясніли оголошення, в яких ледь впізнавалися карлючки Марка: «Ексклюзивний концерт феноменальної Парасковії Гей (за сприяння голови колгоспу). По квитки звертатися до Марка Студеного, третя хата від сільради».

— Ти, бува, не зробив борщ борщішим? — притис у себе в кабінеті голова свого іміджмейкера.

— Не турбуйтеся, — заспокоїв Марко. — Тут важко переборщити, бо схему обкатано у самій столиці. Завтра скликаю прес-конференцію, а далі заявки посипляться, як із книги скарг прізвища трудящих. Але головне ось — безплатні запрошення для електоратних «ягідок». Дуче перебирав цупкі запрошення, як гральні карти, і дедалі більше переконувався у геніальності Маркового задуму. Тут було геть усе районне панство: від головного податкового адміністратора до керівника служби матеріально-технічного постачання, від представника іноземного інвестора пивзаводу до партійного лідера. Навіть про менеджера лісового заповідника, сучий син, згадав. Нехай. Людина потрібна, з кубельця крутих. Цього в районі інакше, як графом Монсоро, не називають. Та й він один з небагатьох, хто Параску пам'ятає ще відтоді, як вона працювала секретаркою у другого секретаря обкому партії.

Про концерт у сільському клубі щодня повідомляв не лише колгоспний динамік, а й районне радіо. На рекламу гроші з повітря зробив Марко. Його не злякала заява нашого дуче, що з вересня минулого року колгоспне майно згідно з указом самого Президента за борги перебуває у податковій заставі. Побувавши з могоричем у когось у районі, Марко поклав перед головою оплачений пивзаводом рахунок за вирощені у господарстві банани — і голова, пригадавши ячмінну каву, не заперечив. Якщо можна зробити імідж на вокальних здібностях і фізичних принадах Параски, чому не можна зробити бізнес на бананах?

Тим часом Марко таки скликав у районі прес-конференцію, на яку збігся мало не весь колектив у складі п'яти осіб районної газети «До перемоги!» і представник якогось іноземного агентства. Марко з такого приводу з'явився у краватці. Утім, враження справила не так вона, як оголошені Марком ціни на квитки, — від 200 до 1500 гривень. Марко коментував їх російською мовою: «Чего нам мелочиться?» На що іноземний гість згадав у оригіналі Бендера: «Это вам не по карманам тырить». Наостанок Марко пообіцяв контрамарку тій газеті, яка встигне проанонсувати до початку концерту цю подію 16 разів. На тому й розійшлися.

Наш дуче хвилювався по мірі того, як наближався час ікс — неділя Парасковії Гей. Треба сказати, що це був сценічний псевдонім, а насправді її знали в сусідньому селі як Парасковію Гейкало, молодичку з формами і голосом, справді, феноменальними.

— Слухай, Марку, — хвилювався наш дуче, — може, ми її до концерту відправимо на бюлетень? Що, як захворіє у день прем'єри? Марко тільки сміявся.

— Не турбуйтеся. Марко віників не в'яже. На цей випадок у неї є двійник.

— І хто це? — роззявив рота дуче.

— Горпина Егей.

Григір ЧОРНИЙ.

Ера, зона та «Аврора»

Розбира старий статейку,
ламає кебету.
Та не може дотелепать
якогось секрету.

Написано з натяками,
тож нема порядку.
Шкребе старий потилицю,
почина спочатку.

Значить, так: до президента
Моніка пробралась.
Бойова, по всьому, дівка
добре готувалась.

Он як ловко обвела
пости-охорони —
під одягом пронесла
ерогенні зони.

Та як тільки ото Клінтон
узявсь за ті штуки —
всюдисущий прокурор
тут їх і застукав.

Далі ясно — розбиратись
немає резону.
Треба тільки розсекретить
оту... ерозону.

Чи то бомба так звалася,
чи, мо', документи.
— Піду, — каже, — до сусіда
уяснить моменти.

Мені лиш за сімдесят,
йому дев'яносто —
він усі задачки світу
вирішує просто.

Почалапав. У деталях
пояснив причину.
А той — ну його сварити,
як малу дитину.

— Тут все ясно, як день божий!
Подумав би трохи.
Ера — час би давно знати, —
це те, що й епоха.

Ну а зона... Спитай тільки
і скажуть мільйони.
Тільки молодіж зелена
не знає про зони.

А секрет — один-єдиний,
його наскрізь видно.
Була у них в Домі явка,
до речі, солідна.

Біллу Клінтону хотілось
зачать нову еру.
Він до діла залучив
Моніку в партнери.

Та куди капіталістам
пнутися угору:
нову еру не відкрити
без залпу «Аврори»!

Тож тут, бачиш, може бути
одна точка зору:
Треба було отій Моні
пронести й «Аврору»!

І тоді б нова епоха,
вважай, на долоні.
Тепер Клінтону лишилось
сидіти в тій зоні...

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

Київ.

Корида

Їхав якось Гонорчук селом і зустрів череду

— Я дивуюся людям, котрі тепер, на межі тисячоліть, примітивно обгрунтовують вибір якогось предмета допотопним критерієм — мені воно наразі..., — патякав Владлен Гонорчук, мій гаражний сусіда, який за часів незалежності встиг пересісти із зачуханого «Запорожця» вже у четверте авто, здобуте на безмежних європейських автосмітниках.

Мушу визнати, що наш гендляр таки прогресував: кожне наступне авто було ліпшим за попереднє і до того ж зростав товарознавчий рівень Гонорчука, який мав за звичай заповзято коментувати свою автокомерційну діяльність. Останній його лімузин вражав якимось рідкісним яскравим червоним кольором.

— Ринкове середовище, — захлинався балакучий сусіда, — визначає свої правила гри. Візьміть, скажімо, колір автомобіля. Тільки придурок, або безнадійний романтик вибирає колір, аби пасував до власної чуприни або ж до очей коханої. Це якийсь жах! Колір несе гігантське функціональне навантаження. Найліпше при наших дорогах та очманілих водіях вибирати авто яскраво-червоного кольору: щоб тебе усіляка п'янь краще бачила й стороною обминала.

Теоретичні знання й неабияка розсудливість гарантували Владленові довге й безхмарне життя серед бурхливого потоку автотранспорту. Але, як то кажуть, життя прожити — не поле перейти... Їхав якось Гонорчук селом і зустрів череду, що важкою ходою прямувала до жаданого хліву. Не став Владлен лякати стомлених корівок сигналами, не відганяв їх грізним гуркотом двигуна. Зупинився розумник, з'їхавши на край дороги. І корови з вдячністю обминали його лімузин, котрий палахкотів на сонці, немов полум'я. І тільки одна симпатична чорно-біла корівка мала особисту думку щодо кольору його автомобіля. Вона немов закам'яніла біля самого блискучого переднього бампера, і вираз її розумних очей був якимось важким та невблаганним.

Корова ж, удосталь погіпнотизувавши Гонорчука, рвучко зіп'ялася на задні ноги й вдарила передніми по чудовому блискучому капоту кольору корида!.. «Бум, бум, бум!..» — задріботіли капосні ратиці, зминаючи у ганчірку шедевр сучасного дизайну...

Від отих ударів зламалося щось усередині автогероя. Він налагодив і продав червоне авто і, натомість, придбав зелене. Вступив до Партії зелених і очолив рух на захист прав тварин на непорушне довкілля. Про ту корову Владлен згадувати не любить, а коли трапляється, то каже, що червоний колір не сумісний з українським менталітетом. Ну а коли розмова відбувається ще й після чарки, то запевняє, що витівка капосної худобини була підсвідомою акцією протесту проти недоброї пам'яті червонопрапорного колгоспного ладу.

Юрій БОЛЬШАК.

Хто в тюрмі?

Злодіїв тепер більше, ніж вуличних балакунів. До мене днями теж один причепився. А причепився, бо побачив, що за теперішньої інфляції я все додому тягну. То раніше можна було якусь копійку приберегти. Тепер дурних немає — все вкладаю як не в долар, то в товар. Заштабелював я усяким розмаїтим добром майже всі свої комірчини. Серце радіє, що ринковий час випереджаю. Аж тут цей причепився, вуличний, котрий на чуже ласий. Ходить і ходить назирці, мов пес на повідку. Я йому:

— Ти чого це, шановний?

А він, знаєте, нахабно:

— Зайве все одно заберу!

Я йому під ніс:

— Дулю забереш! У тюрму сядеш!

Але почали в мене нерви здавати. Що злодієві чи рекетирові доведеш? Та й міліція у нас тепер, самі знаєте, яка. Тож узявся я спішно барикадувати свої хороми. Додатково врізав два замки, прибив залізну штабу на вхідних дверях. Люк на балконі намертво запаяв, драбинку зовсім прибрав. Подумав, подумав — і на всі вікна міцні грати поставив. А у ванній кімнаті навіть витяжний отвір замурував.

А вуличний цей щовечора підозріло під моїми вікнами швендяє. Туди-сюди ходить, мов маятник. Усядеться на лавці, дорогі цигарки смалить, морозивом смакує. І нахабно зирить на мої вікна.

Сиджу я забарикадований, за трьома замками, дивлюся через грати на цього настирливого і безтурботного й думаю: «То хто ж із нас у тюрмі сидить — він чи я?»..

Іван КИДРУК.

Рівне.

Мал. Василя ПОПОВА.

Остання «нота» пролунала

Футбол. Чемпіонат країни. Перенесений матч 8-го туру.

«Динамо» (Київ) — «Металург» (Запоріжжя). 6:2 (2:0). Шевченко, 34, 52, Хацкевич, 37, Белькевич, 49, 66, Ребров, 58, з пенальті — Полтавець, 74, з пенальті, Осташов, 87.

«Динамо»: Шовковський, Лужний, Хацкевич (Михайленко, 79), Головко, Ващук, Дмитрулін, Каладзе (Косовський, 46), Гусин, Кардаш (Белькевич, 46), Шевченко, Ребров.

«Металург»: Гребенюк, Шевчук, Маркін, Богатир, Акопян, Коваленко, Демченко (Іващенко, 59), Кравченко, Громов (Осташов, 69), Смирнов, Полтавець.

Попереджено Головка (47), Шовковського (74), Маркіна (85).

Арбітр — Ігор Горожанкін (Кіровоград); асистенти — Олександр Гордієнко, Віктор Головко (Дніпропетровськ).

3 грудня. Київ. Стадіон «Динамо». Мінус 12 градусів. 1 500 глядачів.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	11	3	1	45—12	36
ШАХТАР	11	0	4	45—15	33
КАРПАТИ	8	5	2	24—13	29
Кривбас	7	6	2	17—7	27
ЦСКА	5	7	3	19—17	22
Металург М	6	4	5	18—13	22
Металург Д	6	4	5	18—20	22
Металург Зп	6	3	6	24—29	21
Металіст	6	1	8	15—24	19
Дніпро	5	1	9	13—27	16
Ворскла	4	4	7	16—22	16
Таврія	4	4	7	16—20	16
Зірка	4	4	7	13—19	16
Нива	4	4	7	11—19	16
СК МИКОЛАЇВ	2	4	9	10—27	10
ПРИКАРПАТТЯ	2	4	9	13—33	10

БОМБАРДИРИ: Шевченко («Динамо») — 10 м'ячів, Воробей («Шахтар»), Полтавець («Металург» Зп) — по 9, Ребров («Динамо») — 8.

Нарешті завершилося перше коло чемпіонату України. Втім, попри всілякі погодні негаразди, відкладені матчі мали неабиякий інтерес у вболівальників. А найстійкіші з них відвідали динамівський стадіон.

У свою чергу, футболісти віддячили друзям безкомпромісною, змістовною, результативною грою. Слід віддати належне запорізькій команді, яка змушена була протягом місяця тримати належні кондиції. Заради цього вона навіть вирушила до угорського міста Худусобосло. Там наполегливо тренувалася і проводила контрольні зустрічі з місцевими колективами.

«Динамо» — осінній чемпіон

«Металург», можна сказати, дуже посприяв динамівцям, які наступної середи у Франції проведуть завершальний матч групового турніру Ліги чемпіонів. До речі, їхній суперник — «Ланс» — поки що перебуває на дванадцятому місці в національному чемпіонаті.

Але повернімося до київського поєдинку. Протягом першого тайму і наприкінці другого запорізькі футболісти чинили гідний опір гідному суперникові.

А що далі? Сьогодні на заміській базі ФК «Динамо» (Київ) у Кончі-Заспі відбудеться VI конференція ПФЛ України. Підбиватимуть підсумки першого кола сезону-98/99 і розглядатимуть проекти календарів на друге коло.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Стихійне лихо, що сталося на Закарпатті, залишило без притулку, харчів і коштів десятки тисяч мешканців краю. АТ «ФК «Динамо» (Київ) звертається до всіх громадян: «Не зоставимо наодинці з бідою закарпатців, які потребують негайної допомоги!». Пункт приймання гуманітарної допомоги за адресою: 252001, Київ-1, вул. Грушевського, 3, стадіон «Динамо». Контактний телефон — 228-43-97.

Кияни збираються до Москви

Футбол. Черговий розіграш Кубка співдружності відбудеться в Москві з 23 по 31 січня 1999 року. У зв'язку з цим ми запитали керівника футбольного департаменту ФК «Динамо» (Київ), заслуженого тренера України Євгена Котельникова: «Чи виступатиме на аренах російської столиці цього разу чемпіон нашої країни?»

— Так, динамівці — переможці двох останніх змагань — гратимуть у Москві. Відомі вже й суперники у підгрупі. 23 січня кияни поміряються силами з латвійським клубом «Сконто» (Рига), наступного дня — з азербайджанським «Кяпазом» (Гянджі), а 26-го — з «Копетдагом» (Туркменія, Ашгабад). Усі матчі групового турніру динамівці проведуть у ЛФК ЦСКА, початок зустрічей о 16.00 за київським часом.

Для того щоб продовжити боротьбу, необхідно посісти перше або друге місце у підгрупі. Стикові зустрічі призначено на 27 і 29 січня. Фінал відбудеться у спорткомплексі «Олімпійський» 31 січня (15.00), який вміщує 25 тисяч глядачів.

Як Нельсон Мандела... чемпіоном світу став

Михайло Зав'ялов і чемпіон світу та Європи серед професіоналів Сергій Деваков

Наша газета вже не раз писала про великі досягнення спортсменів з Національної ліги професіонального боксу України (НЛПБУ), яку з дня її заснування очолює справжній фахівець, заслужений тренер України Михайло ЗАВ'ЯЛОВ.

Нещодавно Михайло Михайлович побував на конгресі найавторитетнішої боксерської організації світу WBC (свого часу до неї прийнято і НЛПБУ), який відбувся в ПАР. Приємно, що там панові Зав'ялову за плідну роботу в професіональному боксі було вручено спеціальну відзнаку WBC. Отож ми попросили відомого українського тренера і організатора розповісти про це.

— Щорічний конгрес відбувався під патронатом президента Південної Африки Нельсона Мандели. До речі, президент WBC Хосе Сулейман вручив йому пояс чемпіона світу. Тут врахували й те, що сам пан Мандела у молоді роки був вправним боксером, що в ПАР згинув апартеїд, що цю країну, в якій чимало чудових майстрів рингу, радо прийняли до всесвітньої боксерської сім'ї.

— Ну, це, як кажуть, вітрина, а яким були робочі будні?

— Працювали в комісіях: суддівській, медичній, тренерській. Я виступив із звітом про роботу нашої ліги. Доповідь сприйняли схвально. Протягом тижня було прийнято чимало істотних і корисних рішень. Навіть затвердили положення про встановлення пенсій для боксерів-професіоналів. Адже не всі заробляють мільйони. Першими «пенсіонерами» стали двоє боксерів з ПАР.

Велику увагу приділили медичним питанням, зокрема травматизмові. Обов'язковою буде томографія мозку перед змаганнями. WBC витрачатиме величезні кошти для боротьби з наркоманією, допінгом.

— А чи присутні в рейтингу WBC українські боксери?

— Авжеж. Третє місце — у чемпіона світу (WBO) і Європи (EBO) Сергія Девакова (55 кг), у суперважкій категорії — п'ятий і сьомий відповідно Володимир і Віталій Клички. А Олександр Гуров — дворазовий чемпіон Європи (EBO) — у важкій категорії входить у десятку найсильніших.

— Михайле Михайловичу, давайте перенесемося на українські терени. Нещодавно в Києві було засновано нову організацію з єдиноборств. Зокрема, туди входять і боксери. І ту федерацію визнала IBF...

— Це правда. І ми також уже давно маємо сертифікат від IBF. Стосовно нового об'єднання, то на це дивлюся так: що більше наших боксерів пробиватимуться на змагання найвищого рівня, то краще. Головне, аби все це відбувалося цивілізовано і в рамках закону. Утім, головні міжнародні федерації та ліги дуже консервативні. Тому коли пан Чистов, який є одним із керівників нової федерації в Україні, звернувся до Європейської боксерської спілки (EBO) з проханням про прийом, то дістав відмову. Мотивували тим, що мають справу виключно з НЛПБУ. Генеральний секретар EBO пані Енза Мерчіні Джакопоні (Італія) звернулася до нас із проханням, щоб ми видали ліцензію братам Кличкам на проведення їхніх сьогоднішніх боїв у Києві і сприяли їх проведенню. Що ми й зробили з великою радістю і бажанням, бо шановні Віталій і Володимир Клички — наша національна гордість, видатні особистості у спорті.

— Які найближчі плани НЛПБУ?

— Тепер ми займаємося підготовкою матчу Віталія Копитка в Івано-Франківську за звання чемпіона світу за однією з версій.

В. Б.

Президенту спокій лише сниться

Чи підтримають банкіри України пропозицію федерації гандболу Запорізької області про проведення турніру пам'яті Вадима Гетьмана?

Президент обласної федерації гандболу Павло Михайлик вірить, що банкіри дадуть позитивну відповідь і стануть меценатами турніру пам'яті Вадима Гетьмана, який свого часу був головою федерації гандболу Запорізької області. Не виключено, що перший турнір відбудеться вже у квітні наступного року.

А якщо припустити, що Віктор Ющенко, голова НБУ, та його колеги-банкіри скажуть: «Ні!», то нинішній президент обласної федерації навряд чи відступить. Стверджую це, бо знаю: Павло Михайлик звик доводити розпочаті справи до логічного завершення.

Років зо п'ять тому (Павло Андрійович тоді працював заступником голови міськвиконкому) гостро постало питання про майбутню долю головної спортивної арени міста — палац спорту «Юність». Адже гандбольні дружини і «Запоріжтрансформатора» (чоловіки), і «Мотор Січі» (жінки), а також баскетболістки «Козачки-ЗаЛК» здобули право виступати у престижних турнірах єврокубків, а дощатий настил майданчика палацу спорту був не придатний для проведення міжнародних змагань. На ньому можна було хіба що на конях гарцювати. Отож міськвиконком, з подання Михайлика, ініціював збір коштів трудовими колективами підприємств, які підставили плечі командам майстрів. Спільними зусиллями алюмінієвого комбінату, трансформаторобудівників, феросплавного заводу, «Мотор Січі» було зібрано близько 380 тисяч доларів, на які в фінському місті-побратимі Лахті придбали пружинисту спеціальну підлогу для «Юності». Згодом, щоб у палаці спорту можна було у вільний від змагань час проводити видовищні заходи і не шкодити при цьому підлозі стільцями, ті самі підприємства допомогли придбати ковролін.

Держкомспорт і Федерація гандболу України вирішили проводити всі відбіркові матчі національної збірної чергового циклу чемпіонату світу серед чоловіків у Запоріжжі і до уваги брали не лише чемпіонство запоріжців, а й стан палацу спорту. Бачили б ви П. Михайлика, коли напередодні одного із матчів збірної він дізнався, що під час свята гумору та сатири «Весела Січ» вирішили провезти на конях по майданчику «Юності» всіх козацьких гетьманів України! Він категорично висловився проти. До президента прислухалися і гетьманам дозволили проїхати лише краєм поля. Сценарій свята від цього нічого не втратив, бо й так був посередній, а ось майданчик зберегли. І не лише для нинішніх майстрів, а й для майбутніх. Бо тут, окрім гандбольних, баскетбольних, волейбольних, міні-футбольних команд майстрів, виступають і зовсім юні спортсмени. Федерація гандболу області не дала піти в небуття міжнародному турніру юнацьких команд пам'яті Юрія Лагутіна, що проводиться на Різдво. Вже заявила про себе запорізька чоловіча ліга гандболу, в якій змагаються і дорослі, і юнацькі команди. Нині Павло Михайлик націлений на організацію жіночої гандбольної ліги. Щоб команди всіх вікових груп мали якомога більше ігрової практики.

Не можна промовчати й про такий факт: саме Михайлик нещодавно на нараді в міськвиконкомі ініціював повернення до розгляду та вирішення питання про передачу палацу спорту «Запоріжалюмінбуду» до комунальної власності міста. Кілька десятиліть тому саме команда тресту «Запоріжалюмінбуд» починала завойовувати славу запорізькому гандболу. Та останніми роками будівельники не в змозі утримувати палац спорту, що буквально занепадає на очах. Втратити таку спортивну базу, де є дві ігрові зали, душові, готель за жодних обставин не можна. Лише б знову не забюрократили вирішення питання про передачу, бо нещодавно щось схоже трапилося, хоча міські управління освіти та спорткомітет й підготували було потрібні документи. На їхню активну підтримку П. Михайлик розраховує знову, тим паче, що спорткомітет не має ні одної власної спортивної споруди. Отож спільно з управлінням освіти вони зможуть забезпечити нормальне його функціонування. А міськвиконком і Заводський район, на території якого розташований палац спорту, на чолі з нинішнім головою райдержадміністрації П. Михайликом, обов'язково підсоблять.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

У чемпіонаті країни канікули до березня

«Луцькавтодор» зробив місто затишним

99 Спонсор лотереї «ГУ»

Якщо ви давно не бували в Луцьку, будете здивовані, побачивши його нове обличчя. Відчуєте у старовинній частині затишок і комфорт, притаманний усім невеличким європейським містам. Пройдіть вулицями Луцька: життя, попри всі негаразди, триває. У місті реставруються старі будинки, зводяться нові, вулиці набувають естетичнішого вигляду.

У цьому величезна заслуга підприємства «Луцькавтодор» і його генерального директора Юрія Васильовича Ольхового. Нещодавно у Верховній Раді обговорювали питання про виділення коштів на ремонт і спорудження доріг. Їх, як завжди, не вистачає саме на дороги. А Ольховий їх знаходить. Адже «Луцькавтодор» не тільки підтримує, ремонтує та споруджує дороги, а й налагодив випуск продукції, що має нині великий попит. Це —тротуарна плитка, бордюри, базальтова кришка, різноманітні покриття. Вони надають вулицям і місту неповторного вигляду.

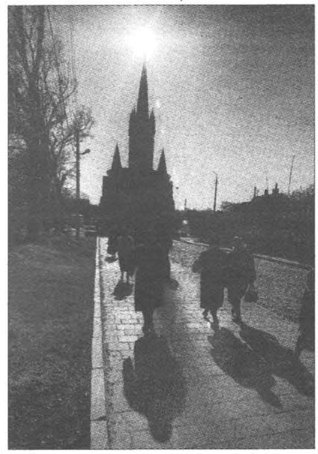
Ви, можливо, будете здивовані: камінь він і є камінь, що з нього зробиш? А Юрій Васильович сказав: нам треба виходити на європейський рівень. І за якістю, і за дизайном.

Перший крок зроблено — придбано Рафалівський щебінковий кар'єр у сусідній Рівненській області. А далі вирішили обладнати його новими технологіями і технікою. Так поступово налагоджувалося співробітництво з іноземними фірмами, що працюють за найвищими стандартами. Серед них — держпідприємство «Веска» і фірма «Бєлдорпрогрес» з Білорусі, яка постачає на Волинь високоякісний бітум, німецька фірма «Schlosser» — з її допомогою було змонтовано автоматичну лінію, шведська «Savalko», що працює в галузі використання нових «холодних технологій», австрійська «SBM», яка випускає обладнання, що дозволяє обробляти камінь до блиску. Цього року «Луцькавтодор» випустив дорожнє покриття, за гамою кольорів і зовнішнім виглядом воно не поступається природним матеріалам. Тут було застосовано технологію англійської фірми «Pressbeton». Зазначу: таке покриття більше ніде — ані в Україні, ані в інших країнах СНД — не роблять. Нині у стадії завершення цех з виробництва бетонних емульсій. Його фахівці вже пройшли стажування на німецькій фірмі «Vialit» і готові випускати продукцію високої якості.

До речі, саме якість продукції «Луцькавтодору» й позначилася на попиті на неї. Він суттєво зріс. Тротуарну плитку, базальтову кришку купують різні фірми, щоб прикрасити підхід до офісу. Виконав «Луцькавтодору» величезні замовлення для мерій Львова, Рівного і, звичайно, для свого міста. Почали купувати плитку й приватники. Комусь треба на дачі доріжку викласти, кому біля будинку.

Сьогодні Юрій Васильович Ольховий поставив перед собою й колективом нове завдання: не знижуючи якості продукції, добитися зниження її ціни. Резерв він бачить у науковому підході до організації виробництва. Знизиться ціна — і у «Луцькавтодору» з'являться нові покупці. І не тільки на Волині.

На знімку: ось яким стає Луцьк

А поки що лучани з подивом і задоволенням спостерігають за тим, як на очах рідне місто змінює свій вигляд, вбираючись у сучасний європейський одяг з каменю. Приїздіть до нашого міста, щоб помилуватися його красою, і переконаєтесь у реальності слів Юрія Васильовича Ольхового, що «стиль, зручність і комфорт забезпечить «Автодор».

Зінаїда БЄЛОВА.
Фото Миколи ЗІНЧУКА.

«Аспірин» матиме свободу

(Початок на 11-й стор.).

Ну а коли водій не додержить слова і зіб'є при нагоді «с мосту в круты берега» наповнену вщерть категорію D міжміського маршруту? Звісно, можна буде докоряти водієві потім, коли він залишиться жити, що ж ти, друже, адже обіцяв не сідати. Однак не багатьом пасажирам постраждалої категорії D від цього стане легше. І все ж таки, можна бути впевненим у тому, що автоінспекція, коли вже їй у руки потрапило видане раніше через халатність вищеописане посвідчення, таких пристрастей не допустить.

Реєстрації неправдивих товарних знаків, які включають логотипи «аспірин», арбітражний суд, хоча і з певними затримками, визнав недійсними. Це, безперечно, стане підмогою у захисті інтересів споживачів і виробників ліків в Україні. А головним, на наш погляд, у рішенні суду є попередження реальної напасті, яка у вигляді неправдивих знаків «акитать в нощи» на населення України на непередбачуваний термін насувалася. В тому, що таке рішення буде прийнято, можна було сподіватися —начебто правову державу будуємо.

Петро ТРУШКО,
керівник відділу інтелектуальної власності юридичної фірми «Ор-Дана», патентний повірений.

Оголошення

Астрологічний прогноз
на 7 — 13 грудня

ОВЕН. Потрібно зупинитися і закріпити досягнутий рівень. Поїздки до родичів, знайомих партнера чи справи з державними установами значно зміцнять ваше становище. Зав'яжете дружбу з тим, хто визначатиме ваші смаки і погляди на життя.

ТЕЛЕЦЬ. Спокійно обійдете небезпечні ділянки на своєму шляху. Можна без ризику і з прибутком розпочинати фінансові справи. Це допоможе на тривалий час стабілізувати життєвий рівень. Завдяки жінці можете повернути борг, розпочати сімейну справу і знайти покровителя.

БЛИЗНЯТА. Ваше становище буде надійнішим завдяки появі у вашому оточенні жінки, яка старша чи вище від вас за положенням. Відчуєте себе потрібним. Життєвий рівень визначиться тепер і збережеться надовго. Узи шлюбу зміцняться. Добре відновити старі зв'язки, взаємовідносини і договори.

РАК. З'являється можливість досягти стійкості, надавши особисту послугу, використовуючи свої навички. Будете користуватися повагою серед співробітників чи підлеглих. Посада підлеглого надасть корисну залежність і стабільність на тривалий час.

ЛЕВ. Продуктивний час для людей творчих професій, але з елементом ризику — для біржових маклерів і агентів з реклами й туризму. Захоплення, що раптово виникло, «ризикує» стати досить тривалим. Якщо ви вільні, то наважитеся на шлюб.

ДІВА. Врешті-решт, заспокоїтеся, втішитеся і отримаєте гарантії безпеки у своїх сімейних турботах і побутових проблемах. Зможете зміцнити надовго свій шлюб. Віднайдете гармонію. Добрий тиждень для того, щоб завершити вдалу операцію з купівлі-продажу квартири.

ТЕРЕЗИ. Знайдете собі приємне заняття на тривалий термін, яке звузить коло спілкування. Нові стосунки стануть більш глибокими і тривалими. Повернетеся до ролі посередника.

СКОРПІОН. Настає смуга рівноваги. Але це не означає, що ви повинні марно гаяти час. Нині закладається стабільність у режимі роботи і прибутках. У вас з'являться: фіксований вид заробітку або майно, що приносить прибуток. З'являться речі недорогі, але зручні для життя і роботи. Досягнутий матеріальний рівень збережеться на три місяці.

СТРІЛЕЦЬ. Цього тижня стабілізується і завершиться те, в чому ви були особисто зацікавлені. У справах кохання збережете все на колишньому рівні. Завдяки жінці чоловік зможе показати себе у вигідному світлі. Наскільки гідно жінка зуміє показати себе, настільки серйозно її сприйматимуть.

КОЗЕРОГ. Знайте собі ціну! Корисний тиждень для того, щоб піднятися у власних очах і завоювати довіру. Зараз треба зберегти рівновагу і утримати зайняті позиції. Досягнуте в особистому плані збережеться надовго. Побувавши в місцях дитинства, відчуєте свою захищеність.

ВОДОЛІЙ. Час зміцнювати подружні й ділові стосунки. Опинитеся в цікавому і корисному для вас оточенні. Нові зв'язки збережуться надовго. Чоловік знайде вірну подругу. Бережіть друзів. Як нагороду дістанете фіксований прибуток.

РИБИ. З'являться визначеність і стабільність. Стиль і рівень відносин з начальством і чоловіком, яких досягнете, збережуться на 3 місяці. Зупинетеся на певному матеріальному рівні. Гроші краще відкладати.

Мал. Олексія БОРДУСОВА.

Фото з конверта

— Мамусю, а що більше — море чи моя ванна?

Фото Мирослави АНДРУЩЕНКО.

Київ.

Народний календар

Заступи грудня дверима, то він тобі вікном улізе

5 ГРУДНЯ — Прокопа. У давнину цього дня на шляхах ставили віхи, щоб подорожні не збилися з дороги. Тому казали: «Прийшов Прокіп — розбив розміт, по снігу ступає — дорогу копає».

6 ГРУДНЯ — переддень святої Катерини. З цього вечора дівчата починали ворожити: крали у чужому садку гілочку вишні і ставили її у воду. Якщо вона до Різдва розквітне, то саме цього року дівка вийде заміж.

7 ГРУДНЯ — Катерини. Дівчата насипали в миску каші і йшли гуртом надвір кликати судженого на вечерю, б'ючи по воротах макогонами по черзі, приказуючи: «Іди, іди, суджений, кашу їсти!». Звідки загавкає пес, туди й заміж піде. З приходом Катерини очікуйте лютих морозів. Катерина по воді, то Різдво по льоду.

7 ГРУДНЯ — Матвія, Симеона-Юди. Остаточно замерзає земля.

9 ГРУДНЯ — Георгія Побідоносця, Єгорія, Юрія, Юріїв день. Це друге після весняного (5.05) свято, яке ще називають «холодним Юрієм». У давнину відзначали свято вовків. Селяни звечора міцно закривали стайні, не ходили до лісу й остерігалися вирушати в дорогу, вважаючи, що цього дня небезпечно зустрічатися із звірами. Який день на Юрія, така й зима.

Прикмети грудня

✔ Якщо вночі буде іній — вдень сніг не йтиме.
✔ Багато інею на деревах — буде багато меду.
✔ Повітря над лісом стало синім — на тепло.
✔ Починають «плакати» вікна — знизиться тиск і потеплішає.
✔ Сова кричить — холод накликає.

А я роблю так

І паркет, як новий

Не тішать око темні плями, що залишаються на паркеті від металевих ніжок меблів. Я чищу підлогу таким чином. Тонким наждаком або посудною мочалкою з дуже тоненького дроту протираю ці місця, доки плями не зникнуть. Якщо паркет покритий мастикою, то оброблені місця слід протерти скипидаром і знову покрити двома-трьома шарами мастики.

Ганна КАРДАШ.

Запоріжжя.

На здоров'я

Рецепти від Леоніда Павленка

(Інтерв'ю травознавця див. у «ГУ» за 26.09.98 р. Попередні рецепти — в суботніх номерах).

Суміш № 8 (внутрішнє), г

1. Буквиця лікарська 20
2. Кропива жалка (листя) 20
3. Очанка лікарська (трава) 20
4. Барвінок малий (трава) 10
5. Буркун лікарський (квіти, трава) 10
6. Валеріана лікарська (корінь) 20
7. Дуб (кора) 30
8. Кропива дводомна (квіти) 10
9. Ромашка лікарська (квіти) 10
10. Деревій (квіти) 10
11. Липа серцелиста (цвіт) 10
12. Гірчиця польова (насіння) 20
13. Коров'як великий (квіти) 20
14. Алтея лікарська (квіти) 20
15. Горіх волоський (листя) 20
16. Калина (квіти) 5
17. Ожина сиза (листя) 10
18. Нечуйвітер (трава) 10
19. Чорниця звичайна (трава) 10
20. Шипшина (подрібнені плоди) 40

Лікувальний напар цих трав благотворно діє на весь організм, особливо при авітамінозі, недокрів'ї, підвищує стійкість організму проти захворювань.

Готувати і приймати, як і суміш № 1.

А ще був випадок

Де беруться чорні кішки

Сусід Іван — людина доброї вдачі, хоча доля й не завжди була лагідною до нього. Ще маленьким разом з іншими хлопчаками пробував з цікавості розібрати снаряд. Відтоді не бачить на одне око і шкутильгає. Ота фізична вада, думаю, іноді брала за живе. І тоді (хоч траплялося це рідко) він заглядав у чарчину. А оскільки вміє Іван буквально все: і побутову техніку відремонтувати, і в столярній справі мастак, то й проблем у нього з могоричами не було.

А хміль в Івана дуже поганий: чоловік стає нервовим, сварливим. Знаючи це, дружина Галина в таких випадках не відчиняла йому двері. Мовляв, нехай посидить у дворі на лавці — протверезіє.

Якось Іван помилково забрів у сусідній під'їзд. Підійшов до «своєї» квартири, натиснув на кнопку. Але ніхто не зреагував. Сприйнявши це за чергові витівки дружини, чоловік наліг на двері. Ті подалися. Невдовзі він міцно заснув на канапі.

Не важко уявити, як здивувалася господиня, коли повернулася з роботи і побачила у своїй квартирі сплячого сусіда. Та ще більше здивувався з цього її чоловік. Оговтавшись, Іван спробував усе пояснити. Не вийшло... Відтоді між чоловіками-сусідами чорна кішка перебігла.

Олена ТЮРІНА.

Коростень
Житомирської області.

КРОСВОРД

По горизонталі: 1. Видатний громадський і культурний діяч, вчений, міністр в уряді УНР, митрополит. 4. Вилоподібне рибальське знаряддя. 7. Відомий шевченкознавець із Санкт-Петербурга. 8. Зимовий транспорт. 9. Іспанський поет. 11. Персонаж «Лісової пісні» Л. Українки. 12. Світильник. 13. Відоме оповідання А. Чехова. 15. Фортеця на Дніпрі, збудована поляками і зруйнована козаками. 17. Видатний скрипковий майстер. 18. Відомий французький співак вірменського походження. 19. Умовна азбука з літер чи цифр. 20. Короткохвостий рак. 22. Місце поселення людей кам'яного віку. 24. Архітектурна прикраса в античні часи та в епоху Відродження. 25. Популярність. 26. Юнацька організація. 29. Чумацька надія. 32. Перший бог у праукраїнців. 33. Українська скатертина. 34. Літера грецького алфавіту. 35. Наплив на стовбурі дерева. 36. Юна єрусалимська красуня, яку взяв за дружину старий цар Давид. 37. Союз держав, згода.

По вертикалі: 1. Удільний князь київський. 2. Дев'ятий ступінь діатонічної гами. 3. Ягода. 4. Гетьман. 5. Корисна копалина. 6. Система символів у комп'ютерному програмуванні. 8. Великий князь Литви. 10. Словесна нісенітниця. 14. Місто в Закарпатті. 16. Порожнеча — наслідок вимивання водою солей та інших гірських порід. 17. Автор опери «Катерина» та популярної «Історії України». 21. Свята. 23. Відомий український політичний діяч. 27. Хижак. 28. Декоративна посудина для пиття. 30. Неорганізований натовп. 31. Видатний американський художник, письменник, громадський діяч.

Відповіді до кросворда, надрукованого 28 листопада

По горизонталі: 3. Ротаметр. 6. Молочко. 7. Зубоскал. 8. Ічкерія. 9. Казанова. 13. Автостоп. 16. Семенко. 17. Карбонат. 18. Лосенко. 19. Заручини.

По вертикалі: 1. «Смерічка». 2. Довженко. 3. Родзянко. 4. Андорра. 5. Тарасов. 10. Апостоли. 11. Нементес. 12. Аеродром. 14. Варавва. 15. Сакович.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 193926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311234.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com